

VeterinärMagazinet

NR 2.2015 Årgång 7

www.veterinarmagazinet.se

SUNDARE HUNDAR MED AI

DAGS ATT
NOMINERA
ÅRETS
VETERINÄR!

Hästveterinären Anna
SATTE RULL PÅ KLINIKEN

KAMELFORSKAREN
som trotsade sina chefer

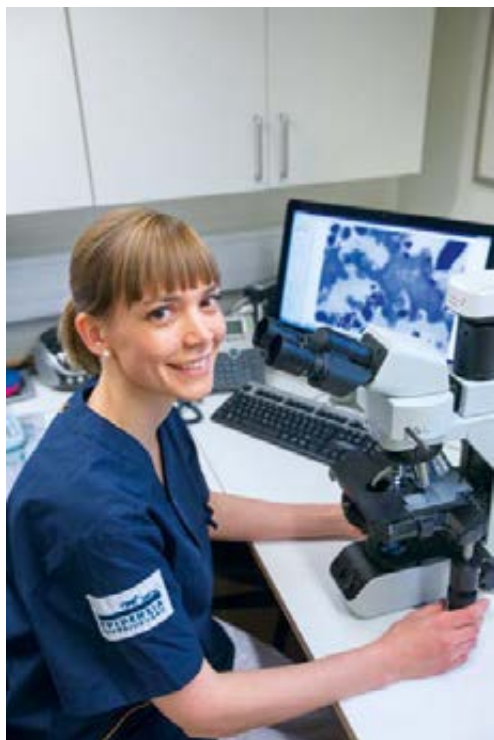

Rätt mix, för varje enskilt fall

Gastrointestinala rubbningar har många olika orsaker som kräver olika foderalternativ. Royal Canin har ett brett sortiment av magtarmprodukter som gör det lättare för dig att ge dina patienter en precis foderrekommendation.

Hos oss finner du alltid ett lämpligt foder för varje patient med gastrointestinala rubbningar.

Maria gillar att jaga smarta virus

TEXT: KERSTIN STÅLBRAND FOTO: ANDREAS HILLERGREN

NAMN: Maria Gullberg.

YRKE: Laboratorieingenjör.

ARBETSPLATS: Evidensia Djursjukhuset Malmö.

ÅR I YRKET: Tio års erfarenhet av att jobba i laboratorium.

UTBILDNINGAR: Magisterexamen i biomedicin, Linnéuniversitetet i Kalmar, doktorsexamen i biomedicinsk vetenskap från samma universitet.

HAR OCKSÅ: Forskat om

mul- och klövsjuka i Danmark och jobbat som konsult på ett läkemedels- och medicintekniskt företag, även det i Danmark.

PÅ FRITIDEN: Ägnar sig mest åt tvåårige sonen, tidigare blev det mycket löpning och innebandy.

EGNA DJUR: Tollaren Izzi, 7 år.

Efter tre års grundforskning på en "hemlig ö" för att hitta ett vaccin mot mul- och klövsjuka arbetar Maria Gullberg i dag på Evidensia Djursjukhuset Malmö. Men hennes drivkraft är densamma – nyfikenhet.

Du har precis börjat på labbet på djursjukhuset i Malmö. Vad går ditt jobb ut på?

– Just nu gör jag mest rutinanalyser och försöker sätta mig in i arbetet. Men på sikt är tanken att jag ska utveckla laborativ verksamheten här genom att utgå från mina egna nätverk och erfarenheter.

Hur ser en vanlig arbetsdag ut för dig?

– Det är svårt att säga när man är ny på jobbet. Men jag kör prover och rapporterar in provsvar hela dagarna. Det är de vanliga proverna; blodanalyser, avföringsprover, urinprover, cytologiprover, PCR-analyser. En del prover skickar vi till andra laboratorier både i Sverige och utomlands eftersom vi inte har alla metoder "in house".

Hur kommer det sig att du som "gam-mal" virusforskare har hamnat på djursjukhuset i Malmö?

– Det är en slump. Jag blev tillfrågad om jag ville jobba här och tredje gången jag fick frågan, tackade jag ja.

Du är särskilt förtjust i att jobba med virologi. Vad är det som är så spännande med det?

– Jag tycker att virusens värld är fascinerande. Virus är smarta och anpassar

sig snabbt till olika miljöer. Ser man på virus ur deras eget perspektiv, så är de framgångsrika problemlösare.

Under några år var du virusforskare på den "hemliga" danska ön Lindholm, där du jobbade för att ta fram ett nytt vaccin mot mul- och klövsjuka. Berätta!

– När jag sökte en tjänst som forskare på Veterinärinstitutet, Danmarks Tekniske Universitet (DTU), visste jag inte att arbetsplatsen låg på ön Lindholm, söder om Köpenhamn, och dit inga andra än de anställda har tillträde.

– Jag arbetade på Lindholm från augusti 2010 till november 2013, hyrde en bostad på Själland och veckopendlade från Helsingborg. På måndagarna klev jag upp halv fyra för att hinna med färjan, som gick till Lindholm prick klockan 07.00.

– Vi arbetade med smittsamma virus hos kor, grisar och får. Det betydde att vi alltid måste tänka på smittspridningen, även på fritiden.

– Laboratoriet där jag arbetade hade skyddsklass 3, vilket innebar sluss in och duschsluss ut och undertryck inomhus, för att ingen luft skulle komma ut. Den som hade glasögon eller linser, måste byta i slussen och ha ett par utanför och ett annat par innanför. Allt som skulle ut ur laboratoriebyggnaden

måste desinficeras.

– Självt arbetade jag med kloning av mul- och klövsjukesvirusets arvs-massa för att uttrycka virusproteiner, som till exempel kan användas som vaccin. Målet var att utveckla en ny vaccinkandidat mot mul- och klövsjuka. Under min tid på Lindholm kom vi så långt att vi gjorde tester på kalvar vid två tillfällen och sedan jag slutat, har "mitt team" gått samman med en vaccinkandidat i England om ett tredje djurförsök, vilket är positivt.

Hur ser du på ditt nuvarande jobb i förhållande till jobbet som forskare?

– Tidigare jobbade jag med grundforskning. Mitt nuvarande jobb är förankrat i vardagen på ett helt annat sätt. Det jag gör nu är direkt till nytta för djurägare och veterinärer på djursjukhuset.

Vad är din drivkraft?

– Nyfikenhet!

Har du någon förebild i ditt yrke?

– Ja, Graham Belsham, professorn som jag jobbade med på Lindholm. Han var kunnig, ödmjuk och artig och ett bra exempel på att man inte måste ha vassa armbågar för att ta sig fram i forskarvärlden. ■

Det är viktigt att ha de rätta verktygen på plats när man verkligen behöver dem...

EQUISOLON
PREDNISOLON

...det enda orala prednisolon registrerat för häst

För behandling av RAO

Pulver - smakligt och användarvänligt

Equisolon® (prednisolon)

33 mg/g oralt pulver för häst QH02AB06 Receptbelagt.

Presentation: prednisolon är en medellångverkande kortikosteroid. **Indikation:** lindring av inflammatoriska och kliniska parametrar associerade med RAO (recurrent airway obstruction) hos häst. **Kontraindikationer:** Överkänslighet mot den aktiva substansen. Använd inte vid virusinfektioner, hos djur som lider av gastrointestinalsår eller kornealsår. Använd inte under dräktighet. **Karenstider:** Kött och slaktbiprodukter: 10 dagar. Ej godkänt till ston som producerar mjölk för humankonsumtion. (SPC 2012-08-02). För mer information se www.fass.se.
För priser: Se www.apoteket.se.

**Boehringer
Ingelheim**

Samverkan för bättre avel

När jag träffar en veterinär som är på väg att gå i pension, brukar jag ställa en allmän fråga om hur yrkeslivet har varit. Påfallande ofta får jag då det här svaret: "Jag ångrar att jag inte satte ner foten mot aveln".

Alltför många hundar och katter har blivit patienter på grund av sjukdomar som uppkommit genom aveln, menar de.

Är det uppfödarna som är problemet? Nej, säger veterinären Karin Löfqvist, som är intervjuad i det här numret. Uppfödarna har för smalt genetiskt material att arbeta med. Och djurägarna kräver att en labrador ska gilla att plumsa i iskallt vatten för att hämta fåglar och en cavalier king charles spaniel ska vara vacker.

Men alla vill ha friska djur och det finns gott om veterinärer, uppfödare och djurägare som är beredda att samverka för bättre djurhälsa. Karin Löfqvist i Skåne och hennes kollega i Norrland, Linda-Mari Berglundh, har bestämt sig för att vara en del av lösningen. De har specialiserat sig på artificiell insemination, något som öppnar möjligheter att bredda avelsbaserna. Genom att hämta sperma från nya håll kan uppfödarna förhoppningsvis få fram friskare djur utan att ge avkall på såregenskaper i de olika raserna.

Som du vet bygger mycket av det du läser om i VeterinärMagazinet på tips från läsare. Häromdagen fick jag höra av en läsare att vi skriver för lite om stora djur i tidningen. Vad läsaren inte visste var att redan i det här numret kommer ett reportage om – kameler!

Men i princip håller jag med. Själv är jag fascinerad av kor. Finns det någon där ute som har något att berätta om hur veterinärer jobbar med kor – hör av er till ingrid.kindahl@veterinarmagazinet.se.

Till dess: Trevlig läsning!

INGRID KINDAHL
ingrid.kindahl@editormedia.se

Mycket läsning i detta nummer

- 3 Hur har du det på jobbet, Maria Gullberg?
- 6 Så gör jag 1: Allt viktigt verktyg för friskare hundar
- 10 Så gör jag 2: Hon bygger upp den spermabank hon själv saknat
- 15 Forskning
- 22 Dags att nominera Årets Veterinär!
- 24 "Smygsparade" sera från kameler kan lösa gåta
- 28 Anna skaffade en buss och blev sin egen
- 30 Fråga Caroline om ledarskap
- 32 Allt bättre prognos för hundarmed diskbråck
- 34 På nya jobb

Omslagsfoto: Andreas Hillergren

Varför hostar hunden?

Var med i vårt gratis webinarium om thoraxradiologi

- Interaktivt fallbaserat seminarium
- Delta i webinariet bekvämt hemifrån
- Föreläsare är välrenommerade Jennifer Kinns BSC, VetMB, DECVDI, DACVR

Datum: 25 mars **Tid:** 20,30 - 21,15

Länken till webinariet kommer med nästa "Diagnostic News".

Anmäl dig här: <http://bit.ly/1zhMqQZ>

Detta webinar är det första i en serie av 6 på temat röntgendiagnostik. Nästa kommer att vara:

5 maj: Gastrointestinala akutfall - ska jag öppna den här hunden?

9 juni: Varför är denna unga hund halt?

Karin Löfqvist bygger upp
hundcentrum i Hässleholm:

AI viktigt verktyg för friskare hundar

TEXT: INGRID KINDAHL
FOTO: ANDREAS HILLERGREN

Karin Löfqvist är ny chefsveterinär på AniCura Djursjukhuset i Hässleholm. Där hoppas hon och hennes kolleger bygga upp ett centrum för aktivt hundfolk i hela södra Sverige.

Karin arbetar som veterinär med huvudsaklig inriktning på ortopedisk kirurgi och på reproduktion. Det senare brinner hon lite extra för:

- Jag har alltid varit engagerad i smådjursreproduktion. Det är ett variationsrikt område som omfattar både sjukvård och friskvård.

Vi talar om artificiell insemination, något som traditionellt är etablerat på stora djur som kor och häst. Men på smådjursidan är det inte lika vanligt. Där eftersträvar man i första hand att parningarna sker på naturlig väg.

Det finns flera situationer då AI är väl motiverat, anser Karin Löfqvist. Först och främst det uppenbara: hundar är i grund och botten monogama och samtycker inte alltid till det val av partner som ägaren har gjort. Sedan finns det hundar som inte kan eller bör para just när ägaren önskar. Det kan handla om en

äldre hanhund med trötta ben men med värdefullt genetiskt material.

Men det verkliga värdet av artificiell insemination ligger någon helt annanstans, menar Karin.

- Jag vet att jag är lite kontroversiell nu. Men många smådjur, framför allt hundar, är sjukare än vad de borde vara.

Hon räknar upp en lång rad sjukdomar som är legio: artros, mag- och tarminflammationer, allergier och vissa cancersjukdomar. En bidragande orsak till dessa sjukdomar kan vara duplikation av gener, anser hon.

- Det är ingen lätt uppgift uppfödare har. Med ett begränsat genetiskt material och många komplexa hänsyn att ta där hälsa, funktionalitet, mentalitet och exteriör vägs in, är det sannernligen en utmaning att föda upp hundar.

Karin Löfqvist tror att det är viktigt att hålla avelsbaserna

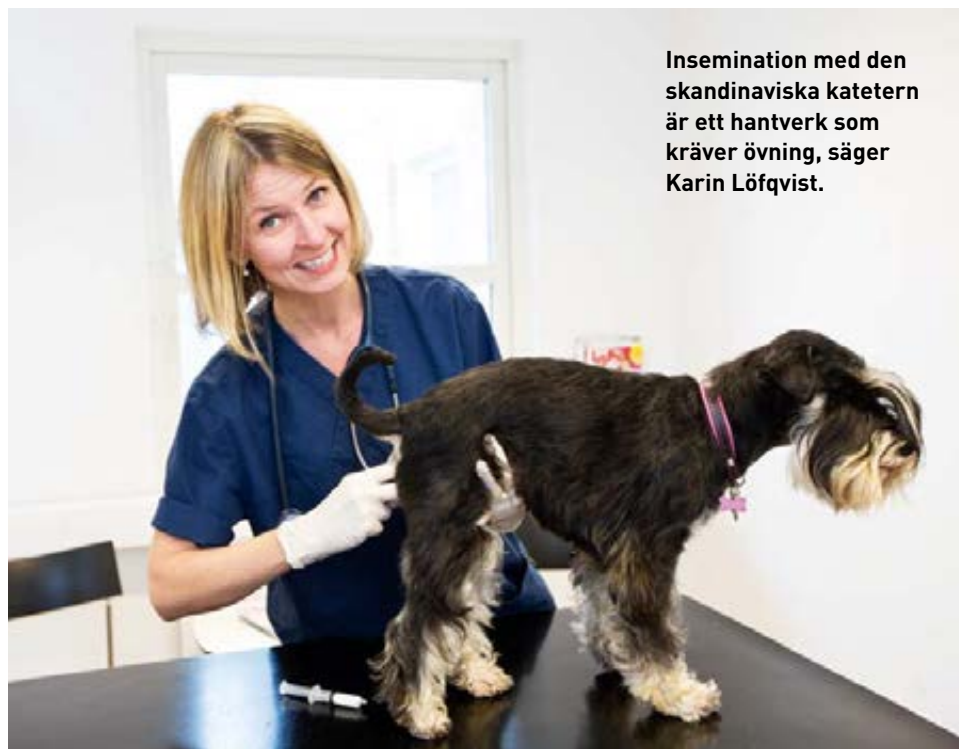
breda och få in nytt genetiskt material. Och det kan man få med bland annat AI, menar hon. Genom att hämta sperma från nya håll, till exempel andra länder, kan uppfödarna förhoppningsvis få fram friskare djur på sikt utan att behöva ge avkall på egenskaper som man eftersträvar i de olika raserna.

- Men man måste vara införstådd med att bara för att man tar in nytt genetiskt material behöver det inte betyda att hundarna blir mindre sjuka. En omsorgsfull research är A och O. Det får inte bli att man köper grisen i säcken, säger Karin Löfqvist.

Hon refererar till erfarenheter från sitt andra huvudsakliga område, ortopedin. Där träffar hon naturligtvis en hel del traumapatienter, men minst lika många patienter har problem som delvis kan ha en genetisk bakgrund.

- På kongress efter kongress diskuterar vi hur vi på bästa sätt

Insemination med den skandinaviska katetern är ett hantverk som kräver övning, säger Karin Löfqvist.

Vaginoskop för transcervical inseminationer.

Vaginal kuff, alltså en manschett man för över endoskopet och fyller med luft.

► behandlar olika ledpatologier. När frågan om hur vi ska bidra till att de inte alls uppstår lyser svaren med sin frånvaro. Det är lite ledsamt, säger Karin Löfqvist.

AI utgör bara en del av smådjursreproduktionen, påpekar Karin Löfqvist. Hon gör också fertilitetsutredningar, behandlar sjukdomar i könsorganen och ägnar sig en del åt pediatrik. Det är ett område som hon tror kommer att växa framöver.

– Valpdödligheten är nu uppmot 30 procent. Det är inte okej, särskilt som vi vet att svaga valpar mycket väl kan bli friska och starka som vuxna, säger hon.

Men åter till AI. Hur jobbar Karin Löfqvist med det?

– Rent praktiskt är det ett hantverk, skojar hon.

Insamlandet av sperma brukar inte innebära något problem, utom för en och annan generad

husse. Karin själv blir inte generad, utom möjligen i en situation: När hon träffar hanhundar som hon samlat på vid upprepade tillfällen tidigare. De händer att de blir överdrivet glada att se henne igen!

Den stora frågan är hur man ska förvara sperman. Till skillnad från Linda-Mari Berglundh (läs om henne i artikel här intill) har Karin Löfqvist valt att inte bygga upp en egen spermabank – än i alla fall. Anledningen har varit praktisk. Precis som Linda-Mari Berglundh berättar ställer en egen bank stora krav på utryckningsberedskap, något som Karin Löfqvist inte har kunnat kombinera med sin andra specialitet.

I stället samarbetar hon med professor Eva Axné vid SLU och med professor em Catharina Linde Forsberg, som driver företaget CaniRep och har spermabank för hund.

Själva insemineringen är också ett hantverk. Fryst sperma ska läggas direkt i livmodern om det ska löna sig. I Sverige lägger man traditionellt in sperman genom livmoderhalsen med hjälp av en smal stålkateter med en skyddshylsa i nylon, den så kallade skandinaviska katetern. Livmoderhalsen greppas

utifrån bukväggen och katetern guidas försiktigt in genom livmoderhalsens öppning. Kan vara lite trickigt, framför allt på en del större hundar, men enligt Karin Löfqvist är tikarna förbluffande oberörda av behandlingen – antagligen eftersom de är i höglöp vid utförandet.

I dag börjar allt fler använda sig av videoendoskop, där man under visuell guidning för in en kateter genom öppningen in till livmodern, en metod som går bra även på de allra största hundarna.

– Den metoden har varit lite svårare att lära in för mig, säger Karin Löfqvist. Det handlar säkert om att det är svårt att lära gamla hundar sitta.

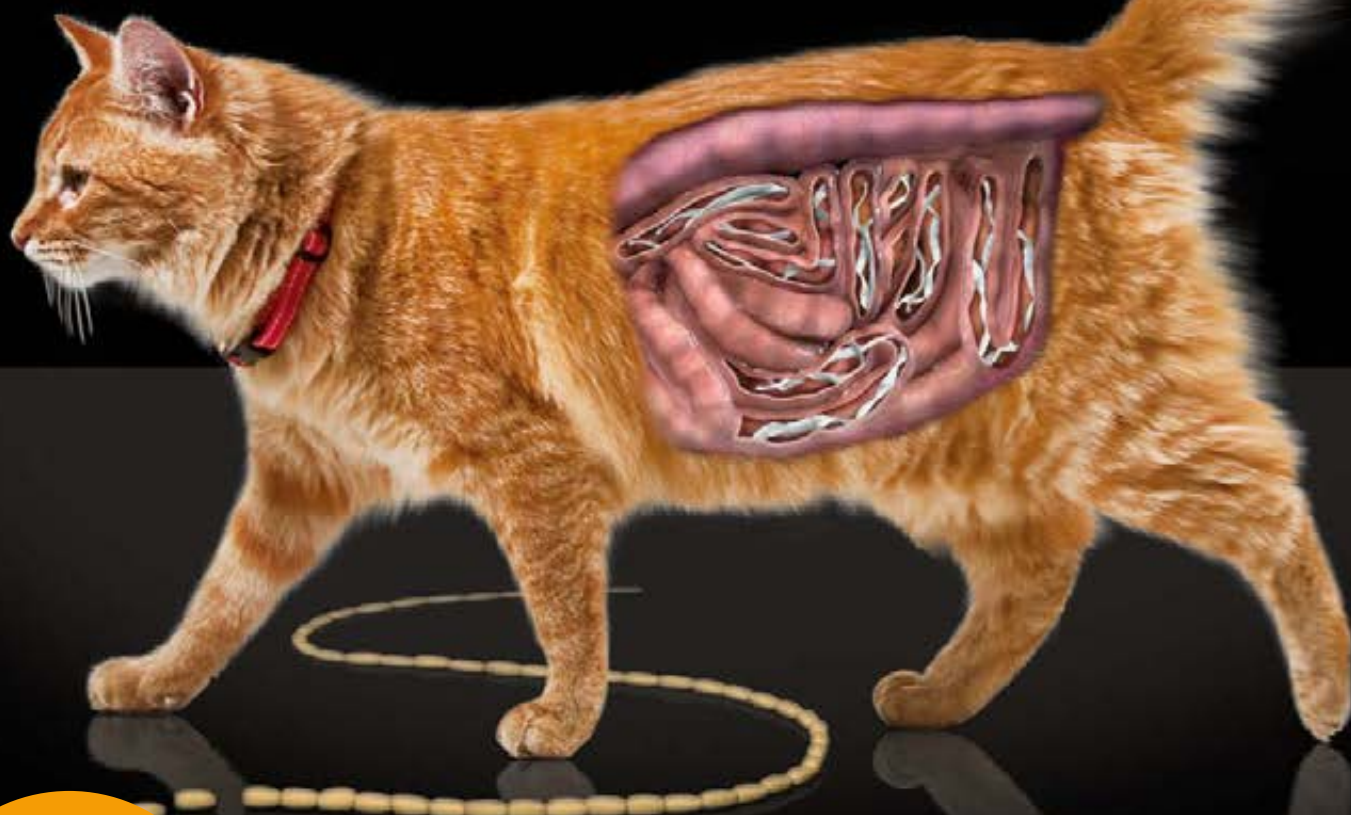
Fram till i vintras jobbade Karin Löfqvist på Evidensia Specialistdjursjukhuset i Helsingborg, men nu är hon alltså nybliven chefsveterinär på AniCura Djursjukhuset Hässleholm. Det lär vara Sveriges hundtätaste kommun och här tänker Karin Löfqvist bygga upp ett hundcenter för hela södra Sverige. Hon vänder sig till aktiva hundägare, och gärna uppfödare – den grupp hon menar är helt central i det gemensamma arbetet att förbättra hälsan hos våra svenska hundar. ■

Fakta:

I Sverige finns uppskattningsvis ett hundratal så kallade AI-veterinärer, men långt ifrån alla är aktiva och alla är inte aktiva i områdets alla delar. På sin hemsida listar SKK 63 AI-veterinärer.

De flesta är utbildade av Catharina Linde Forsberg, professor em, nestor i reproduktion och grundare av företaget CaniRep.

SPOT-ON avmaskning till katt

En applikation
per behandling
är tillräcklig

- En-dags behandling mot bandmask och rundmask effektiv mot migrerande stadier av *Toxocara cati*
- Minskar signifikant utsöndring av *Toxocara cati* ägg till miljön¹
- Kan användas från 8 veckors ålder, och till dräktiga och digivande katter

Profender® spot-on. Lösning för små, medelstora och stora katter. Rx. **ATC-kod:** QP52AA51, anthelmintikum. Innehåll: Profender innehåller 21,4 mg/ml emodepsid och 85,8 mg/ml prazikvantel. **Indikationer:** Till katt som har, eller kan antas ha, parasitära blandinfektioner med rundmask och bandmask av följande arter: Rundmask (Nematoder): *Toxocara cati* (mogna vuxna, omogna vuxna, L4 och L3), *Toxascaris leonina* (mogna vuxna, omogna vuxna och L4), *Ancylostoma tubaeforme* (mogna vuxna, omogna vuxna och L4). Bandmask (Cestoder): *Dipylidium caninum* (vuxna), *Taenia taeniaeformis* (vuxna), *Echinococcus multilocularis* (vuxna). **Kontraindikationer:** Skall ej användas på kattungar yngre än 8 veckor eller som väger mindre än 0,5 kg. **Särskilda försiktighetsåtgärder för djur:** Applicera endast på huden och endast på oskadad hud. Får ej ges peroralt eller parenteralt. Undvik att den behandlade katten eller andra katter i hushållet kommer åt att slicka på applikationsområdet medan det fortfarande är fuktigt. Erfarenheten är begränsad vid användande av produkten till sjuka och nedsatta djur. Därför skall produkten först användas till sådana djur efter en risk-nyttå bedömning. **Biverkningar:** Salivation och kräkning kan förekomma i mycket sällsynta fall, vilket antas bero på att katten råkat slicka på applikationsstället direkt efter behandling. I mycket sällsynta fall har efter användandet av Profender övergående alopecia, pruritus och/eller inflammation observerats på applikationsstället. **Interaktioner:** Emodepsid är ett substrat för P-glykoprotein. Samtidig behandling med andra läkemedel som är P-glykoproteinsubstrater/hämmare (till exempel ivermectin och andra antiparasitära makrocycliska laktoner, erytromycin, prednisolon och ciklosporin) kan ge upphov till farmakokinetiska läkemedelsinteraktioner. Möjliga kliniska konsekvenser av sådana interaktioner har inte undersökts. **Dosering:** Katter ≥0,5 kg – 2,5 kg: en pipett Profender för små katter. Katter >2,5 kg – 5 kg: en pipett Profender för medelstora katter. Katter >5 kg – 8 kg: en pipett Profender för stora katter. Katter >8 kg: Använd en lämplig kombination av engångspipetter. **Överdosing:** Salivation, kräkning och neurologiska symtom (tremor) har observerats vid enstaka tillfällen när produkten har administrerats i doser upp till 10 gånger den rekommenderade dosen för vuxna katter och upp till 5 gånger den rekommenderade dosen för kattungar. Dessa symtom har förmodligen uppstått som ett resultat av att katten har slickat på applikationsstället. Dessa symtom var helt reversibla. Det finns inget känt specifikt motgift. **Datum för översyn av produktresumén:** 2013-02-01. För ytterligare information se: www.fass.se. **Referens:** 1. Treatment of third-stage larvae of *Toxocara cati* with milbemycin oxime plus praziquantel tablets and emodepsid plus praziquantel spot-on formulation in experimentally infected cats. » Wolken S et al., Parasitol Res DOI 10.1007/s00436-012-3060-1, 2012

Linda-Mari Berglundh
är både veterinär och uppfödare

Hon bygger upp den
spermabank
hon själv saknat

AI är hett just nu. Utanför Piteå håller Linda-Mari Berglundh på att bygga upp Sveriges nordligaste spermabank.

Det går inte att missta sig på entusiasmen när Linda-Mari Berglundh berättar om sitt jobb som AI-veterinär och om landets nordligaste spermabank, som hon håller på att bygga upp på Evidensia Djurkliniken Öjebyn utanför Piteå.

– Det är så roligt att skapa liv, säger hon. Reproduktion är mitt stora intresse och med dagens teknik, som gör att vi kan bevara fryst sperma i årtionde efter årtionde, blir det ännu roligare.

Det geografiska läget är superbra. Landets övriga spermabankar finns i Uppsala (två), Åkers Styckebruk i Sörmland och Vallsta i Hälsingland.

Spermabanken i Öjebyn öppnades officiellt i maj förra året, men Linda-Mari var barnledig under stora delar av 2014 och först nu har arbetet kommit igång ordentligt.

– All utrustning finns. Vi har två tankar där sperman förvaras i flytande kväve i minus 196 °C, en speciell kylbänk där vi kyler sperman långsamt inför infrysningen i flytande kväve, och vi har fiberendoskop för att kunna lägga sperma direkt i livmodern. Läger man den vaginalt, behövs det tio gånger mer för samma dräktighetsresultat, säger Linda-Mari.

Hon har gått alla kurser som krävs för att driva verksamheten. 2010 blev hon godkänd av

Jordbruksverket att utföra insemineringar, distribuera och lagra hundsperma. 2012 utbildade hon sig hos Catharina Linde Forsberg i frysning av hundsperma. Hon är veterinär och professor em i smådjursreproduktion och har byggt upp hela disciplinen Artificiell Insemination på SLU. 2013 reste Linda-Mari Berglundh till Tyskland för att utbilda sig i TCI, transcervikal inseminering med fiberendoskop. Och nu är hon alltså i full färd med att fylla sina tankar med sperma.

– Vi är två personer på kliniken som jobbar med banken och med inseminering, jag och min assistent och sköterska Gunilla Berglund. Hon assisterar vid insemineringar och är den som har

DechraNews

PRISVÄRD NYHET FRÅN DECHRA!

SPORIMUNE® VET

- CIKLOSPORIN

- ▶ Oral lösning för exakt och enkel dosering!
- ▶ En styrka: 50 mg/ml
- ▶ Tre storlekar: 25, 50 och 100 ml.

NYA NAMN - SAMMA VÄLKÄNDA INNEHÅLL!

FUCIDERM® VET.
(FUCIDINSYRA, BETAMETASON)

ISADERM® VET.

FUCITHALMIC® VET.
(FUCIDINSYRA)

ISATHALMIC 1%

NY KOMBINATION FÖR HUNDAR
MED REFRAKTÄR EPILEPSI!

PHENOLEPTIL® + LIBROMIDE®

PHENOLEPTIL (fenobarbital) är det enda preparatet som godkänts av Läkemedelsverket som förstahandsval till hundar med epilepsi*.

För de refraktära fallen, som inte svarar tillfredsställande på enbart fenobarbital finns nu även **LIBROMIDE** (kaliumbromid) godkänt som komplement till fenobarbital.

* utan klausul om att alternativa behandlingsmöjligheter
noga skall utvärderas innan användning

Sporimune Vet: ciklosporin. Oral lösning till hund. 50 mg/ml. 25, 50 och 100 ml. ATC-kod QL04AD01. Rx. SPC senast godkänd: 2014-06-05. Phenoleptil: fenobarbital. Tablett till hund. 12,5 mg och 50 mg. ATC-kod QN03AA02. Rx, narkotikum förteckning IV. SPC senast godkänd: 2012-07-12. Libromide: kaliumbromid. Tablett till hund. 325 mg. ATC-kod QN05CM11. Rx. SPC senast godkänd: 2014-01-22. Isaderm vet: betametason 1mg, fucidinsyra 5mg per gram. Gel till hund. ATC-kod QD07CC01. Rx. SPC senast godkänd 2014-03-17. Isathalmic 1%: fucidinsyra 10mg/g. Ögonsalva till hund och katt. ATC-kod QS01AA13. Rx. SPC senast godkänd 2014-06-13. För ytterligare information gällande indikationer, kontraindikationer, biverkningar, interaktioner etc. vänligen se www.fass.se.

Dechra Veterinary Products AB
info.se@dechra.com

08-32 53 55
www.dechra.com

► huvudansvaret för kontrollen av kvävet i våra lagringstankar.

I Linda-Mari Berglundhs liv har hundar alltid varit en central del. Hon är uppväxt med svensk lapphund och nu är hon själv uppfödare av rasen.

– Populationen är liten och vi som håller på med avel, kämpar för att minimera förlusten av gener. Ibland tänker jag att det hade varit underbart om vi hade haft tillgång till tekniken med att frysa sperma för 40–50 år sedan. Då hade vi kunnat spara sperma från hanhundar, vars linjer är utdöda i dag, och sluppit resa

hundratals mil för att hitta en hanhund med ovanliga linjer.

– Min dröm nu är att kunna jobba med spermabanken och AI på heltid, säger Linda-Mari. Men än så länge är detta bara en del av mitt jobb som veterinär.

På kliniken i Öjebyn hanterar man tre typer av sperma; färsk, färsk kyld och fryst. Ju mer man utsätter sperma för, desto mer tappar den kvalitetsmässigt. Därför är dräktighetsresultatet generellt högst med färsk sperma, därefter kommer färsk kyld och sist fryst sperma. I Öjebyn har man än så länge bara fryst in

sperma i banken och inseminerat med färsk och färsk kyld. Men siffror från Linda-Maris mentor, Catharina Linde Forsberg, visar att dräktigheten ligger så högt som mellan 70 och 80 procent med fryst sperma.

Det är inte många veterinärer som kan arbeta med fryst sperma eftersom den bör läggas direkt i livmodern med fiberendoskop eller med norska katetern för bäst chans till dräktighet och den kompetensen är det bara ett fåtal AI-veterinärer som har. Linda-Mari Berglundh är en av dem, liksom Karin Löfqvist (läs om

Linda-Mari Berglundh (t v) och hennes assistent och sköterska Gunilla Berglund med hunden Nittra.

henne i artikeln på sid 6).

Vid frysning av sperma är tid och temperatur viktiga parametrar. Sperman centrifugeras och blandas med en frysbuffert, kyles till 4 °C och fylls i märkta strån, som liknar sugrör, innan den fryses i tre steg.

– Infrysningsprocessen tar fyra timmar, berättar Linda-Mari. Dagen efter gör jag en provtining och bedömning av den progressiva motiliteten. Är den minst 50 procent bedöms frysningen som lyckad. Resultatet av provtiningen ger besked om hur många strån som behöver användas vid framtida insemineringar.

Att tina sperma och göra en bedömning tar cirka en halvtimme. Vid upptiningen används ett särskilt tiningsmedium.

Det är oerhört noga med sperma som lämnas i förvaring i spermabanken. Ingenting får gå fel och det skrivs ordentliga kontrakt mellan kliniken och spermans ägare. I kontraktet står bland annat vad som ska hända med den deponerade sperman om ägaren dör. Ska den kasseras då? Eller ska någon arva den?

– I avel kan ju detta vara dyrgrip, säger Linda-Mari.

En hund som lämnar sperma för nedfrysning ska helst inte vara över åtta år eftersom kvaliteten sjunker med åldern och sperman bör heller inte lämnas under årets varmaste månader.

Ska sperman användas inom en snar framtid, är det resultat- och kostnadsmässigt bäst att använda färsk eller färsk kyld sperma. Kyld, buffrad sperma håller några dygn i en temperatur på 5 °C. Om man importerar från exempelvis Frankrike, tar det bara ett dygn att få hit den.

Allra bäst resultat ger det att använda färsk sperma. När en hanhund lämnar sperma, underlättar det avsevärt om det finns en höglöpande tik med i rummet. Finns det ingen tik, lockar Linda-Mari hanhunden med doftämnen från en höglöpande tik, som hon har sparar i frysen.

En stor del av verksamheten ►

Aptus®

GLYCO-FLEX® III

Ett liv i rörelse
för hund och katt

Innehåller glukosamin, grönläppad mussla och antioxidanter. Fråga din veterinär.

Detta är en del av Linda-Maris arbetsplats. I tankarna förvaras sperma i flytande kväve i minus 196 °C. På kylbänken ligger märkta strån på rad. Nedre bilden till vänster visar hur Linda-Mari fyller ett strå med sperma före frysningen, som sker i tre steg.

► som AI-veterinär handlar om att hitta optimala parningsdagar. Det gör man genom att mäta progesteronnivån, som börjar stiga redan före ägglossningen hos hund. Två till fyra dagar efter ägglossningen är chansen för dräktighet som störst vid inseminering. Vid parning ökar chansen för dräktighet och stor kullstorlek om man parar mer än

en gång. Samma sak gäller vid inseminering.

På kliniken i Öjebyn är det bara Linda-Mari som får utföra insemineringar. Men om hon inte kan komma till kliniken när det är rätt tid för en tik, så finns det veterinärer i både Luleå och Skellefteå som kan hjälpa till.

Linda-Mari Berglundh hoppas och tror att spermabanken på

Djurkliniken Öjebyn ska bli framgångsrik. Verksamheten gör det möjligt för uppfödarna att spara gener, som går förlorade annars.

– För egen del är jag glad att min arbetsgivare velat satsa både på mig och på spermabanken. Jag tycker att arbetet med banken och AI är det roligaste som finns, men det handlar om stora investeringar för klinikens ägare. ■

Kurser hösten 2015

Sårbehandling - en praktisk kurs med fallbeskr.
Sjukdomslära steg 2

Grundl. Mjukdelskirurgi, smådjur del 1 & 2

Röntgenteknik, - anatomi, hund & katt, grund

Ultraljud smådjur, grundläggande buk

Vårdhygien

Ultraljud häst, grund

11-12 september Anmäl senast 27/7

19-20 september Anmäl senast 6/8

1-2/10 & 26/27/11 Anmäl senast 18/8

2-3 oktober Anmäl senast 19/8

3-4 oktober Anmäl senast 19/8

7-8 oktober Anmäl senast 20/8

17-18 oktober Anmäl senast 2/9

Mer information, anmälan och fler kurser, se hemsidan www.vetabolaget.se

Avmaskning ökar smittspridning

En ny fältstudie har granskat effekten av avmaskning på smittspridning i en population, med oväntat resultat. Genom att avmaska en större grupp ökade chansen för en individ att överleva en smittsam sjukdom. Men samtidigt ökade även smittspridningen inom gruppen. Fältstudien genomfördes i Kruger nationalpark i Sydafrika med två frilevande flockar av afrikansk buffel. Totalt ingick över 200 djur i studien. Den ena flocken fick avmaskningsmedel mot inälvsparasiter medan den andra utgjorde kontrollgrupp. Eftersom parasitinfektioner kan försvaga immunförsvaret och leda till kraftigare sjukdomsfall förväntades andelen individer

smittade med bovin tuberkulos minska efter avmaskningen. Resultatet visade dock att andelen sjuka djur inte påverkades av behandlingen. Den teoretiska risken för en smittad buffel att smitta en annan buffel ökade istället åttafaldt jämfört med icke-avmaskade djur. Anledningen tros vara en ökad överlevnadsgrad hos de avmaskade djuren. I och med att djuren lever längre hinner de även smitta fler. Resultatet tyder på att bred avmaskning av större grupper för att stärka immunförsvaret riskerar att vara kontraproduktivt.

KÄLLA: OREGON STATE UNIVERSITY

Nya framsteg i kampen mot cancer

De senaste åren har flera framsteg inom cancerforskningen skett. Nyligen lyckades forskare vid University of Wisconsin-Madison identifiera den biologiska mekanismen som gör att vissa cancer-celler blir aggressiva och bildar tumörer, medan andra inte gör det. Avlägsnad tumörvävnad från hundar med osteosarkom odlades in vitro, vilket resulterade i sex distinkta cancercellinjer. Dessa transplanterades sedan in i laboratoriemöss och jämfördes utifrån tumörutveckling och genetiska skillnader. En skillnad mellan aggressiva och icke-aggressiva cellinjer stod ut: de tumörbildande cellerna uttryckte åtta gånger mer av ett protein som kallas frizzled-6. Proteinet ingår i cellens signalkedja och förmedlar information från utsidan och in i cellen, som bland annat styr cellens tillväxt och differentiering. Uppstår ett fel i signalkedjan kan cellen bli canceromvandlad. Även om frizzled-6 exakta funktion i signalkedjan inte är helt fastställd är resultatet ytterligare ett steg på vägen mot att förstå, behandla och förebygga cancer hos både djur och människor.

KÄLLA: UNIVERSITY OF WISCONSIN-MADISON

Prionvaccin kan bli verklighet

Ett första försök att utveckla vaccin mot prionsjukdomar har visat lovande resultat. Amerikanska forskare har tagit fram ett oralt vaccin mot chronic wasting disease (CWD) hos hjort genom att föra in ett prionliknande protein i genomet hos attenuerade salmonellabakterier. CWD finns än så länge endast bland hjortdjur och älg i Nordamerika, men det finns en oro för att sjukdomen ska sprida sig till domesticerad boskap och även andra delar av världen. I försöket ingick elva hjortar. Fem djur fick vaccin mot CWD medan sex utgjorde kontrollgrupp som fick placebo. Vaccinationerna gjordes om åtta gånger under elva månaders tid tills antikroppar kunde påvisas i blod, saliv och avföring. Samtliga hjortar exponerades för prionsjukdomen och levde sedan i flock för att simulera en kontinuerlig exponering. Alla hjortar som fick placebo insjuknade inom två år. Fyra av de vaccinerade hjortarna utvecklade sjukdomen avsevärt mycket senare än de icke-vaccinerade, och den femte är fortfarande fri från infektion. Nu hoppas forskarna att fortsatt utveckling av vaccinet så småningom kan leda till vaccin mot mänskliga prionsjukdomar som kuru och Creutzfeldt-Jakob.

KÄLLA: NEW YORK UNIVERSITY

Elektroanalgesi för huvudskakande hästar

Forskare vid University of Bristol har provat en ny behandlingsmetod för hästar med så kallat headshaking syndrome. Orsaken till huvudskakningar hos häst är inte känd, men det finns kliniska likheter med trigeminusneuralgi hos människa som innebär intensiv smärta i och runt ansiktets trillingnerv. I försöket ingick sju hästar som diagnostiserats med huvudskakningar med ursprung i trillingnerven. Alla hästarna sederades inför behandlingen. En PENS-elektrod fördes in under huden intill trillingnerven och nerven stimulerades med elektriska impulser i 25 minuter med varierande frekvens. Därefter gjordes behandlingen om på andra sidan av huvudet. Totalt behandlades hästarna tre till fyra gånger, och behandlingarna upprepades när huvudskakningarna återkom. Av de sju hästarna svarade sex stycken bra på den initiala behandlingen och kunde återgå till att bli ridna på samma nivå som innan huvudskakningarna började. Fem av hästarna fortsatte att svara på efterföljande behandlingar.

– Vår studie visar att PENS-terapi bör vara det främsta behandlingsalternativet för hästar med trigeminusmedierad huvudskakning som inte blir bättre med andra metoder, som nät över mulen, säger forskningsledaren Veronica Roberts i ett pressmeddelande.

KÄLLA: UNIVERSITY OF BRISTOL

Scrapie kan smitta människor

Hittills har man trott att den neurodegenerativa prionsjukdomen scrapie hos får inte smittar zoonotiskt. Ett laboratorieförsök med djurmodeller har nu visat att prionerna faktiskt kan passera transmissionsbarriären och infektera människor. De prioner som spred sig igenom denna barriär var dessutom omöjliga att skilja från prioner som orsakar den sporadiska formen av sjukdomen Creutzfeldt-Jakob (CJD), vilket tyder på att det kan finnas en länk mellan sjukdomen och scrapie. Eftersom CJD är sällsynt med extremt lång inkubationstid är det svårt att genomföra epidemiologiska studier av sjukdomen för att bekräfta sambandet. Samtidigt påpekar forskarna att risken för människor är låg även om scrapie skulle visa sig ha zoonotisk potential, med tanke på att människor ätit smittat kött i århundraden utan att CJD fått större spridning i populationen.

KÄLLA: INRA, FRANSKA INSTITUTET FÖR LANTBRUKSFORSKNING

Plegicil vet. 35 mg/ml *oral gel* för häst,
Acepromazin

Trotjänare
- i ny tappning

Pharmaxim
042-38 54 50, www.pharmaxim.com

Plegicil vet 35 mg/ml oral gel för häst. Acepromazin 35,00 mg (som acepromazinmaleat) (47,50 mg). Neuroleptika. **Indikation:** För sedering av hästar. **Kontraindikationer:** Använd inte vid posttraumatisk stress eller hypovolemi. Använd inte till djur som är i ett uppgjaget tillstånd. Använd inte till djur som lider av epilepsi. Använd inte till dräktiga eller digivande ston. Använd inte till djur som lider av hjärtsvikt. Använd inte till djur som lider av blod-/koaguleringsjukdomar. Använd inte till djur som lider av hypotermi. Använd inte vid känd överkänslighet mot produktens aktiva substans eller något av dess hjälpämnen. **Särskilda varningar:** Sederingen varar i cirka sex timmar, dock kan den faktiska tiden och djupet av sederingen variera beroende på djurets tillstånd. Att öka den rekommenderade dosen leder till en längre verkningsstid och att biverkningarna varar längre, men inte till en högre grad av sedering. **Särskilda försiktighetsåtgärder för djur:** För hingstar indikeras den lägsta dosen i syfte att minimera penisprolaps. Läkemedlet ska användas med försiktighet och man ska reducera dosen om djuret lider av en hjärt- eller leversjukdom eller befinner sig i ett försvagat, hypovolemiskt eller anemiskt tillstånd. Acepromazin har försumbara smärtlindrande effekter. Undvik smärtsamma aktiviteter vid hantering av sederade djur. Sederade hästar ska förvaras på en lugn plats och man ska så långt det är möjligt undvika sinnesstimulering. **Biverkningar:** Eftersom acepromazin verkar dämpande på det sympatiska nervsystemet kan blodtrycket falla tillfälligt efter administrering. Inhibering av temperaturregulering. Följande reversibla förändringar kan påvisas i hemogrammet: - tillfällig minskning av antalet erytrocyter och hemoglobinkoncentrationen; - tillfällig minskning av antalet trombocyter och leukocyter. Eftersom acepromazin ökar utsöndringen av prolaktin kan administrering av läkemedlet leda till fertilitetsstörningar. Penisprolaps kan förekomma eftersom retraktormuskulerna i penis slappnar av. En återgång kan i regel ses inom två till tre timmar. Om så inte sker bör man kontakta en veterinär. En utebliven tillbakadragning är särskilt bekymmersamt hos avelshingstar. Acepromazin har orsakat parafimos, i vissa fall till följd av priapism. I sällsynta fall kan djuret utveckla paradoxala reaktioner av excitation. Motstridiga kliniska tecken på aggressivitet och allmän stimulering av det centrala nervsystemet kan förekomma. Prolaps av blinkmembran har även rapporterats som en möjlig biverkning hos häst. **Datum för översyn av produktresumén:** 2013-02-28. Receptbelagt läkemedel. För mer information, gå in på www.fass.se.

PIEZON

Piezon 250 med inbyggd behållare.

Mycket smidig att flytta. Ansluts endast till el.

Spetsarna A, P och PS ingår.

Pris med LED: 16.300 kr

Pris utan LED: 13.800 kr

Piezon 150 ansluts till fast vattenledning.

Spetsarna A, P och PS ingår.

Pris med LED: 9.900 kr

Pris utan LED: 8.500 kr

Effektiv tandstensborttagning

EMS Piezon 150 respektive Piezon 250 är båda mycket små och smidiga bordsapparater som används med samma spetsar och har samma effekt som inbygggnadsmodellerna.

Faktum är att bordsapparater generellt har något högre effekt än inbygggnads.

EMS är välkända för sina fina Piezonprodukter och framförallt för sitt fina spetsassortiment. Både Piezon 150 och Piezon 250 finns med och utan LED ljus, är enkla att ställa in och är komfortabla både för patient och operatör.

Se alla EMS spetsar på wh.com/se eller
fråga efter vår nya produktkatalog 2015.

Priser ex moms

VI VILL SE FLER FRISKA OCH LYCKLIGA DJUR. DÄRFÖR BEHÖVER VI DIG.

Evidensia har på kort tid blivit Nordens största och kvalitetsledande kedja för djursjukvård och består idag av över 80 djursjukhus och kliniker i Sverige, Norge, Finland och Danmark. Tillsammans delar vi samma vision: Vi vill se fler friska och lyckliga djur.

Varje år behandlar vi fler än 630 000 hästar, hundar, katter, smådjur och exotiska djur. Hos oss får viktiga familjemedlemmar veterinärmedicinsk service i världsklass.

JUST NU SÖKER VI EN DJURSJUKHUSCHEF TILL GÖTEBORG

Vi söker dig som brinner för att arbeta inom djursjukvården och som drivs av utveckling och ledarskap. På evidensia.se/jobba-hos-oss kan du läsa allt om tjänsten och hur du ansöker. Senast 15 april vill vi ha din ansökan. Vi ser fram emot att höra från dig!

EVIDENSIA
DJURKLINIKEN
GÖTEBORG CITY

Rädsla hos collie kan avlas bort

En hög andel långhåriga collies lider av problem relaterade till rädsla. Det innebär ett välfärdsproblem för hunden och är dessutom ofta begränsande för hundägaren. Syftet med den här studien var att undersöka förutsättningarna för att genom avel minska rasens rädslproblem.

Ungefär hälften av alla collie genomgår beteendebeskrivningen Mentalbeskrivning Hund (MH), som bland annat mäter rädslereaktioner. En enkät med frågor om hundens beteende i en rad vardagliga situationer skickades ut till collieägare. Resultaten visar att hundens reaktioner vid MH har en medelhög arvbarhet och att rädsla så som den mäts i MH är starkt genetiskt kopplad till rädsla hos hunden i vardagen, så som hundägarna beskrev det via enkäten.

"Vår slutsats är att det finns goda förutsättningar för att använda MH-resultat som grund för en avelsvärdering, och att avel med utgångspunkt från hundarnas MH kommer ge en förändring av hundarnas beteende även i vardagen", skriver försöksledaren Per Arvelius vid SLU.

KÄLLA: FRAMTIDENS DJUR OCH DJURHÄLSA, SLU

Seminalplasma skyddar inte vid fryskonservering

Fryskonservering av spermier har studerats på olika djurslag som en metod att rädda genetiskt material efter att ett djur har dött. I första hand är det av intresse för genetiskt värdefulla individer från vilda djurarter men kan även vara av intresse för tamdjur. Hos hundar ger frysning av ejakulerade spermier ett gott resultat, medan bitestikelspermier har sämre frysbärbarhet. En orsak kan vara att bitestikelspermier inte har interagerat med ämnen i seminalplasman.

I den här studien samlades seminalplasma från hundar som undersöktes avseende sin fertilitet eller som kom till kliniken för spermafrysning. Bitestiklar samlades in från hundar som genomgått normalkastration. Spermier från den ena bitestikeln från varje hund blandades med seminalplasma före frysning medan spermier från den andra bitestikeln frystes utan att ha varit i kontakt med seminalplasma.

Utspädning med seminalplasma stimulerade spermernas rörelse före frysningen men hade ingen positiv skyddande effekt när spermerna frystes. Spermerna som hade späts med seminalplasma hade istället en högre grad av skador i sitt DNA fyra timmar efter upptining.

KÄLLA: PROFESSOR
EVA AXNER, SLU

FOTO: ELAINE SANDELL

ApoEx

Känner du Årets Djursjukskötare eller Djurvårdare 2015?

Ta chansen att uppmärksamma en kollega! Gör din nominering redan idag. Priset delas ut under VeTA-dagarna i Karlstad **24-26 april**.

Läs mer och gör din nominering här:

www.apoex.se

Ett nytt journalsystem från ApoEx

Vi gör dig tillgänglig.

Prova kostnadsfritt, anmäl dig på www.trylink.se eller ring 08-655 45 99

"HALLÅÅ?
HUR LÅNGT
ÄR DET
KVAAAR?"

- LUFSEN, 8 VECKOR

Nu kommer hunden att
längta till nästa smarriga
behandling.

NexGardTM

(afoxolaner)

- 1 förpackning
- 3 välsmakande tuggtabletter
- 12 veckors effekt mot fästingar
- 15 veckors effekt mot loppor

Vill du veta mer om Nexgard?
Kontakta din lokala Merial-konsulent.

MERIAL **LINE**
DESIGNED FOR PETS MADE FOR VETS

Emma Andreasson
Territory Manager
Göteborg
0733 110 001

Hugo Mansfeld
Territory Manager
Skåne
0733 110 000

Katrine Dahnberg
Territory Manager
Stockholm
0733 110 002

Nominera Årets Veterinär

Nu är det dags
att nominera
din kandidat
till utmärkelsen
Årets Veterinär!

I år är det femte året som Veterinär-Magazinet utlyser priset. Tidigare vinnare är Camilla Ifwarsson, Läckeby Djursjukhus (2011), Ove Wattle, SLU:s hästklinik (2012), Anna Tidholm, Djursjukhuset Albano (2013) och Marianne Tornvall (2014).

Utmärkelsen Årets Veterinär ska gå till en person som är:

- En ovanligt bra chef, eller
- Duktig entreprenör, eller
- Värderad kollega, eller
- Populär bland djurägare, eller
- På annat sätt skapar god stämning på jobbet.

Oavsett vilket jobb du själv har inom djursjukvården är du välkommen att nominera din kandidat. Gör det genom att maila till chefredaktören Ingrid Kindahl, ingrid.kindahl@veterinarmagazinet.se. Skriv en motivering till varför just din kandidat ska vinna och skicka med dina kontaktuppgifter, så att vi kan nå dig.

Du kan nominera fram till den 15 september 2015 och vinnaren utses av en jury som består av VeterinärMagazinets chefredaktör Ingrid Kindahl, redaktionschefen Annika Rosell samt Torkel Falk, leg vet Blå Stjärnan.

Prisutdelningen äger rum på BSA-kongressen i januari 2016.

Utmärkelsen delas ut i samarbete med Swevet och Blå Stjärnan Akademin.

En ny generation ledtillskott.

SYNOQUIN® EFA
DET ENDA
LEDTILLSKOTTET
SOM INNEHÅLLER
KRILLOLAN DEXAHAN

- Den renaste och mest bioaktiva EFA-källan
- Den mest potenta formen av Omega-3-fettsyror
- Innehåller höga mängder av Astaxanthin - en av de mest kraftfulla antioxidanter som finns tillgängliga

- **Mycket smakliga tabletter**
- **Alltid blisterförpackat**
- **Lätthanterat bonussystem**

För mer information se www.bhvet.se eller
kontakta BHVet på bhvet@telia.com eller 0767 – 92 00 77

BHVet's produkter säljs ENBART via veterinärkliniker

TEXT: INGRID KINDAHL
FOTO: HANS ODÖÖ och privat

Set Bornstein smygsparade 700 sera från kameler på SVA i årtionden. Nu har de blivit en pusselbit i forskningen kring en ny, okänd sjukdom på människa.

700 ”smygsparade” sera från kameler kan lösa gåtan kring ny sjukdom

Veterinären Set Bornstein arbetade på SVA under många år och förvarade då cirka 700 sera från kameler i frysar på sin gamla arbetsplats – trots sina chefers invändningar. Proverna hade han bland annat samlat in under sin tid som ”kamelveterinär” och forskare i Afrika.

– Skämtsamt kan man säga att jag ”smygsparade” mina sera. Mina chefer ville hellre använda utrymmet till annat. Men jag stod på mig, och i dag är jag glad att jag fick hållas. För nu har dessa sera kommit till användning, säger Set Bornstein.

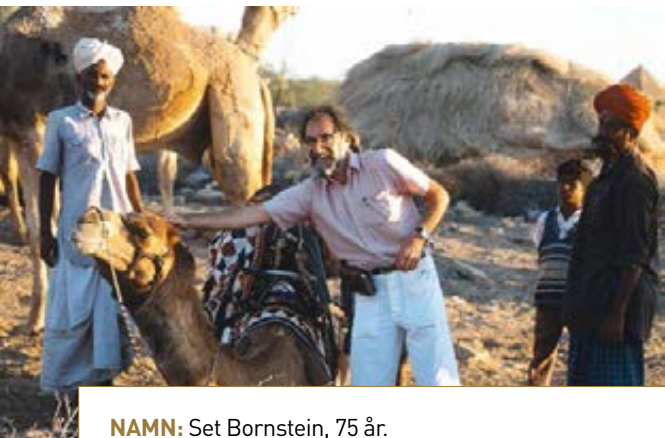
Det handlar om dromedarer,

den enpuckliga kamelen, och om MERS (Middle Eastern Respiratory Syndrome), en ny sjukdom som hos människa ger andningssvårigheter, lunginflammation och påverkan på njurarna. Om någon kommer att tänka på SARS (Severe Acute Respiratory Syndrome), är det helt riktigt. De båda sjukdomarna liknar varandra och bägge orsakas av två mycket likartade coronavirus.

De första fallen av MERS rapporterades våren 2012 i Jedda, Saudiarabien. Sedan dess har antalet insjuknade människor snabbt ökat i antal till cirka 900. Dödligheten i sjukdomen

är hög, 30–35 procent. De allra flesta insjuknanden och dödsfall i MERS har skett i Saudiarabien, med enstaka fall i angränsande länder i Mellersta Östern. Det gäller människor som befunnit sig i Mellersta Östern och flugit till olika länder i Europa och USA och sedan insjuknat i MERS när de anlänt. Ingen av dessa patienter har infekterat andra människor vid ankomsten eller senare.

Världshälsoorganisationen (WHO) har uppmärksammat MERS och följer utvecklingen noga, men har ännu inte utlyst sjukdomen som en pandemisk fara. Medierna i Sverige har

NAMN: Set Bornstein, 75 år.

VERKSAMHET: Kom till Afrika via Sida i slutet på 60-talet, fascinerades av dromedarer och blev "kamelveterinär" på 80-talet. Hemkommen specialiserade han sig på parasitologi, speciellt ectoparasiter, vid SVA.

FORSKNING: Kallades under 90-talet för Sveriges "Mr Scabies" för sin rävskabbsforskning vid SVA. Forskningen ledde till en diagnostisk metod för sarcoptes skabb med hjälp av sera (påvisande av specifika antikroppar mot rävskabbskvalstret *Sarcoptes scabiei*). Denna nya ELISA-analys gjorde det möjligt att betydligt snabbare och säkrare än tidigare ställa diagnos, vilket avsevärt minskade lidandet framför allt för drabbade hundar.

knappt uppmärksammat MERS, men i Saudiarabien är rädslan stor.

Medicinska forskare runt om i världen följer också utvecklingen. Dagligen rapporteras nya fall i Saudiarabien, men än så länge har inga spontana nya fall utanför Mellersta Östern uppträtt.

Set Bornstein började arbeta som veterinär i Afrika redan i slutet på 1960-talet. Några år på 80-talet tillbringade han i Somalia som veterinär i ett somaliskt-svenskt dromedarprojekt. Somalia har världens största population av dromedarer, 6–7 miljoner. Från slutet på 90-talet fram till i dag har Set Bornstein lett ett par större forskningsprojekt om dromedarer i Kenya.

Liksom många andra som möter kameler fascinerades Set Bornstein av det stora djuret. Han beskriver det som att han "drabbades".

– Det är inte bara det speciella utseendet som utstrålar värdighet, integritet och lugn. Det

är också kamelernas fantastiska egenskaper. Att de lever så välanpassade i en miljö där relativt få andra däggdjur överlever, säger Set Bornstein.

Det var under sitt arbete med kameler i de afrikanska länderna som Set Bornstein samlade in serum som han förvarade i frysar på SVA, där han senare jobbade som parasitolog. Genom åren fyllde han på sina egna prover med sådana han fick från andra – ranchägare i Kenya och gästforskare från bland andra Somalia och Egypten.

Sammanlagt hade han 700 sera från somaliska, sudanska, egyptiska, kenyanska och pakistanska dromedarer i en frysa på SVA när han tidigt vårvintern 2014 fick ett mejl från sin kollega Mario Younan. Han är en nära veterinärkollega och samarbetspartner i Kenya.

– Mario undrade om jag hade kvar mina sera och i så fall om jag kunde sända dem till en humanmedicinsk forskargrupp i

St/Ox ger urinsäkerhet i våra dietfoder för katt.

St/Ox är ett unikt och innovativt tillvägagångssätt från PURINA®. De mest avancerade och känsliga parametrarna har använts för att mäta urinen – **RSS** för att faställa mineralernas mättnad och **APR** för bedöma sannolikheten för att kristallerna ska växa. St/Ox minimerar därmed risken för både struvit och oxalat och finns i våra dietfoder för katt.

Purina Veterinary DIETS®: Koncist, komplett och effektivt

PURINA
VETERINARY
DIETS®

isfm
International Society for
Feline Medicine

Allergy – Skandinavian Road Show 2015

“Atopy in dogs and cats – what’s new in allergy? – A lot!”

Torsdag 21 maj
First Hotel Norrtull, Stockholm

Prof. Douglas De Boer

Dipl ACVD, University of Wisconsin,
Madison, USA

Dr. Albert Carré-Llopis

Heska, Fribourg, Sveits

- ✓ Atopic dermatitis – the corner stones of diagnosis
- ✓ News about the HESKA ALLERCEPT test
- ✓ AD - the art of treating your individual patient
- ✓ Immunotherapy, Injection and sublingual – why and how
- ✓ AD – symptomatic treatment options

Pris: 1.200 svkr exkl. moms
Info och anmälan senast 27 april
post@drbaddaky.com eller
telefon: 0571-20230

Dr. Baddaky®

www.drbaddaky.com

Set Bornstein i samspråk med en indisk veterinär i öknen utanför Jaisalmer.

► Bonn, som arbetade med MERS-CoV (–corona virus).

Så Set Bornstein åkte till SVA där han numera är emeritus, vilket ger honom möjlighet att använda faciliteterna.

– Jag fick sitta där och sortera och ordna bland mina sera, och det är jag tacksam för. Det blev några sena kvällar, säger han.

Forskargruppen i Bonn – samma grupp som identifierade SARS-CoV för tio år sedan – fick Set Bornsteins sera och gjorde då ett märkligt fynd. Prevalensen för specifika antikroppar mot MERS-CoV i kamelernas sera var mellan 80 och 90 procent. De sera som analyserades var insamlade 1983 i Somalia, 1984 i Sudan, i Kenya mellan 1992 och 2007 och från Egypten 1997. Detta tyder på att dromedarer på Afrikas horn är och har varit infekterade med MERS-CoV i decennier.

– Och kanske i många hundra år, säger Set Bornstein.

Så varför uppträder MERS-CoV just nu och varför just i Saudiarabien?

Kopplingen mellan människa och kamel är minst sagt oklar. Det man vet är att en del av de människor som har smittats av sjukdomen har haft nära kontakt med kameler. Men Saudiarabien hör inte till de länder med den största populationen av dromedarer. Här finns bara cirka 780 000

stycken. Länder som Somalia, Sudan, Pakistan är betydligt kameltätare och människor lever i en helt annan närhet till djuren. Men där har inga sjukdomsfall av MERS upptäckts varken på människor eller djur.

– Men det rör sig ju om ett coronavirus, som är känt för att kunna mutera och gå över artbarriärerna, säger Set Bornstein.

Ännu vet man heller inte om viruset överförs direkt från kamel till människa eller om det måste ske via ett annat djurslag. Viruset har påvisats hos fladdermöss.

Ett annat förbryllande faktum är att man vet att viruset överlever i avföring och mjölk. Kamelmjölk är ett viktigt livsmedel för människor i kameltäta länder och enligt Set Bornstein konsumeras kamelmjölken oftast rå, till skillnad från exempelvis vanlig komjölk. Bara på ett fåtal platser pastöriseras kamelmjölken innan den distribueras och säljs.

Även om frågorna kring MERS hopar sig är Set Bornstein glad att hans samling har kunnat användas i forskningen efter så många år, och att de i förlängningen kan komma att bidra till att ge svar.

– Det kanske kan inspirera andra veterinärer som tycker om att samla på sig prover, säger han. ■

Halsband för hund och katt mot fästingar och loppor

- Avvisar (förhindrar blodsugning) och dödar fästingar under 8 månader
- Minskar indirekt risken för överföring av fästingburen sjukdom
- Förebygger och behandlar loppangrepp under 7-8 månader
- Behandlar pälsätande lusangrepp hos hund
- Seresto tål vatten och förblir verksam även om djuret blir vått

Seresto vet. för hund upp till 8 kg (halsband, 38 cm, 1,25 g + 0,56 g), OTC. **Seresto vet. för hund över 8 kg** (halsband, 70 cm, 4,50 g + 2,03 g), OTC. **Seresto vet. för katt** (halsband, 38 cm, 1,25 g + 0,56 g), Rx. Medel mot ektoparasiter, insektsdödande och repellerande medel. **ATC-kod:** QP53A C55. **Innehåll:** Ett halsband på 38 cm (12,5 g) respektive 70 cm (45 g) innehåller 1,25 g respektive 4,5 g imidakloprid och 0,56 g respektive 2,03 g flumetrin. **Indikationer:** För behandling (*Ctenocephalides felis*) och förebyggande av loppangrepp (*Ctenocephalides felis* (hund och katt) och *C. canis* (hund)) under 7 till 8 månader. Skyddar djurets närmaste omgivning mot utveckling av lopplarver under 8 månader hos hund och under 10 veckor hos katt. Seresto vet. kan användas som en del av en behandlingsstrategi mot allergisk dermatit orsakad av loppor. **Seresto för hund** har ständig acaricid (dödande) effekt mot fästingangrepp (*Ixodes ricinus*, *Rhipicephalus sanguineus* och *Dermacentor reticulatus*) och avvisande (förhindrar blodsugning) effekt mot fästingangrepp (*Ixodes ricinus*, *Rhipicephalus sanguineus*) under 8 månader. För behandling av pälsätande lusangrepp hos hund (*Trichodectes canis*). **Seresto för katt** har ständig acaricid (dödande) effekt (*Ixodes ricinus*, *Rhipicephalus turanicus*) och avvisande (förhindrar blodsugning) effekt mot fästingangrepp (*Ixodes ricinus*) under 8 månader. Produkten är effektiv mot larv- nymf- och adulta fästingar. För bästa resultat bör halsbandet appliceras innan lopp- eller fästingsäsongen börjar. **Övriga upplysningar:** Produkten har en repellerande (förhindrar blodsugning) verkan mot specifiserade fästingar vilket hindrar avvisade parasiter att suga blod och hjälper därmed till att indirekt minska risken för överföring av vektorburen sjukdom. **Hund:** Utöver de patogener som listas i indikationsavsnittet har indirekt skydd mot överföring av *Babesia canis canis* (via *Dermacentor reticulatus* fästingar) visats i en laboratoriestudie vid dag 28 efter behandling och indirekt skydd mot överföring av *Anaplasma phagocytophilum* (via *Ixodes ricinus* fästingar) har visats 2 månader efter behandling i en laboratoriestudie. **Kontraindikationer:** Behandla inte hundvalpar yngre än 7 veckor eller kattungar yngre än 10 veckor. **Försiktighet:** Produkten är resistent mot vatten; den förblir verksam även om djuret blir vått. Djuret bör dock inte utsättas för stora mängder vatten eller frekvent schamponering då verkningsstiden kan nedsättas. Studier har visat att månatlig schamponering eller bad minskar inte signifikant verkningsstiden på 8 månader mot fästingar efter omfördelning av aktiva substanser i pälsen medan produktens effekt mot loppor gradvis minskar från 5:e månaden. Husdjur som använder halsbandet bör inte tillåtas att sova i samma säng som sin ägare, speciellt inte barn. Tvätta händerna med kallt vatten efter att halsbandet har satts på. **Dräktighet och laktation:** Laboratoriestudier med antingen flumetrin eller imidakloprid på råttor och kanin har inte givit någon påverkan på fertilitet eller reproduktion och visade inga teratogena eller fetotoxiska effekter. Läkemedlets säkerhet under dräktighet och laktation har dock inte fastställts i måldjur. I frånvaro av tillgänglig data rekommenderas därför inte användning av produkten till dräktiga och lakterande tikar och honkatter. **Biverkningar:** **Hund/Katt:** Enstaka fall av mild beteendestörning, inklusive kliande vid applikationsstället, kan observeras hos djur som inte är vana att bära halsband under de första dagarna efter att halsbandet har satts på. Se efter att inte halsbandet sitter för hårt. I enstaka fall kan det rekommenderas att temporärt ta bort halsbandet tills symtomen försvinner. **Hund:** Milda symtom vid applikationsstället såsom pruritus, erytem och håravfall kan förekomma. Dessa symtom har rapporterats som sällsynta och vanligtvis går de tillbaka inom 1 till 2 veckor utan att halsbandet behöver tas bort. I mycket sällsynta fall kan symtom såsom dermatit, inflammation, eksem eller lesioner uppträda vid applikationsstället och vid dessa tillfällen är det rekommenderat att ta av halsbandet. **Katt:** Milda symtom vid applikationsstället såsom pruritus, erytem och håravfall kan förekomma. Dessa symtom har rapporterats som mindre vanliga och vanligtvis går de tillbaka inom 1 till 2 veckor utan att halsbandet behöver tas bort. I sällsynta fall kan symtom såsom dermatit, inflammation, eksem eller lesioner uppträda vid applikationsstället och vid dessa tillfällen är det rekommenderat att ta av halsbandet. I sällsynta fall kan även lindriga och övergående reaktioner såsom depression, förändrade matvanor, salivation, kräkningar och diarré förekomma initialt. Som med andra topikaliska produkter kan allergisk kontaktdermatit förekomma hos överkänsliga djur. Om du observerar allvarliga biverkningar eller andra effekter som inte nämns i denna information, tala om det för veterinären. **Dosering:** Kutan användning. Ett halsband per djur som fästs runt halsen. Små hundar upp till 8 kg och katter har en säkerhetsförslutningsmekanism. Om t.ex. en katt fastnar, är kattens egen styrka tillräcklig för att vidga halsbandet så att det snabbt går att komma loss. **Förpackningsinformation:** För ev. ändring se Fass.se. **SERESTO VET. FÖR HUND UPP TILL 8 KG:** Halsband 1,25 g + 0,56 g (Grått, luktfritt halsband): 1 st påse, receptfri, A. SERESTO VET. FÖR HUND ÖVER 8 KG: Halsband 4,50 g + 2,03 g (Grått, luktfritt halsband): 1 st påse, receptfri, A. SERESTO VET. FÖR KATT: Halsband 1,25 g + 0,56 g (Grått, luktfritt halsband): 1 st påse, receptbelagd. Datum för översyn av produktresumén: 2014-07-03 (hund), 2014-06-27 (katt). **För mer information:** www.fass.se. Bayer A/S, Animal Health, Tel. 08-580 223 00, vet.info@bayer.com, www.vet.bayer.se, 10-2014.

seresto vet.
IMIDAKLOPRID + FLUMETRIN

Anna skaffade en

Anna Scherdin sade upp sig från sin tjänst och gav sig ut på vägarna. Med sin specialinredda Mercedes-buss åker hon nu runt till hästägare och träffar sina patienter hemma.

buss och blev sin egen

TEXT: KARIN JANSSON FOTO: NICLAS JONSSON

Aнна Scherdin i Hedesunda har varit yrkesverksam veterinär sedan 1988. Hon har specialistkompetens inom hästsjukdomar och har jobbat på ATG-kliniken i Gävle, som sedermera blev Evidensia hästkliniken, i 15 år. För ett och ett halvt år sedan var hon sjuk-skriven efter att ha genomgått ett höftbyte och det var då hon bestämde sig för att starta eget.

– Jag fick inte lyfta tyngre än 15 kilo efter operationen så jag gick bara hemma och funderade på vad jag skulle göra med resten av mitt liv. Några år tidigare hade hon läst en artikel i VeterinärMagazinet

om veterinären Tove Forslund som driver en mobil hästklirik i Kolbäck utanför Hallstahammar. Det hade sått ett frö hos Anna, som också har varit ner och hälsat på Tove och bett om hennes bästa råd.

– Det viktigaste hon sa till mig var att bussen måste vara fyrhjulsdriven. Och det rådet var jag tacksam för i vintras när vi hade islandskap här och jag skulle åka till avlägsna stall på små grusvägar.

Beslutet – att starta eget – var inte bara Annas, hela familjen var involverad i diskussionerna. Anna och hennes man beslutade sig för att sätta sin jordbruksfastighet som säkerhet

för ett banklån. När Anna sedan sålde in idén hos sin bank fick hon ett lån beviljat direkt.

– Jag hade turen att ha väldigt bra bankkontakter, jag har inte varit runt till olika banker utan jag valde den bank jag har privat. Men det sa jag också till dem: att jag har inte jämfört villkor och jag förväntar mig att ni är en bra samarbetspartner.

Med sig till bankmötet hade hon en väl genomarbetad budget och en bra affärsplan.

– Jag försökte vara realistisk när jag gjorde budgeten, kring hur många patienter jag kunde tänkas hinna med på en dag och hur lång tid administrationen skulle ta. Det är ju viktigt

att budgeten verkligen håller.

Anna sköt även till eget kapital och totalt har hon och banken satsat en och en halv miljon kronor i företaget. 500 000 kronor av dessa är kostnader för bussen, som hon leasar.

– Hur vi än vände och vred på det så blev det

en vaccinationsrunda. Men logistiken är den svåraste biten, det och att sätta lagom långa arbetsdagar.

Anna tycker om att vara ute på vägarna.

– Jag trivs i min buss. Det enda jobbiga är att jag kan bli mycket försenad ibland, men kunderna brukar ha förståelse för det.

” Logistiken är svårast, och att sätta lagom långa arbetsdagar.

billigare för mig att leasa en buss än att köpa en.

När Anna fick hem bussen åkte den raka vägen till en firma i Västerås som inredde den efter hennes önskemål. Dagen innan hon skulle börja jobba i det egna företaget skrev hon på sin Facebooksida att hon skulle dra igång.

– Det är den enda marknadsföringen jag har gjort. Sedan har ryktet gått och kunderna har tipsat varandra.

Bussen är fullt utrustad med röntgen, videoendoskop, kirurgisk utrustning, kylskåp med medicinförråd och ultraljud.

– Mycket går att göra på plats när jag har rätt utrustning med mig, sedan remitterar jag förstås till en klinik eller ett djursjukhus om det behövs.

De flesta patienterna har hittills funnits inom en radie på fem mil. Men om det lönar sig ekonomiskt kan Anna åka hur långt som helst. Ofta har hästägarna gått ihop så att Anna kan behandla fler hästar när hon ändå åker.

– Om jag åker långt för en kund, blir resan väldigt dyr men är det många så fungerar det jättebra. Vissa saker kan ju vänta tills jag har en resa förbi, till exempel om jag ska lägga upp

Kontakten med hästägarna tycker hon är den stora fördelen jämfört med att jobba på klinik. När Anna ändå är på plats i stallet så hinner hon småprata om ditt och datt samtidigt som hon packar upp eller packar ner sin utrustning.

– Jag tycker att alla de här mötena där vi hinner lära känna varandra lite mer är så trevliga. Jag hinner se människan.

När Anna hade varit igång ett par månader ringde hennes kontakt på banken.

– Du är väl inte nervös för hur det ska gå fortfarande? frågade hon.

– Nej, svarade Anna. Det börjar gå riktigt bra.

– Ja, jag ser det, svarade bankkontakten.

Kunderna har blivit fler och fler. Många har sagt att de uppskattar att Anna kan komma ut, så att de slipper lasta sin häst och åka in till en klinik.

– Jag har kunder så att det går runt och bär sig ekonomiskt, så jag är lyckligt lottad att det har gått så bra, säger Anna.

Men det finaste betyget kom från hennes tonåriga barn, som var och en för sig har sagt:

– Mamma, du är mycket gladare nu. ■

VAR MED OCH SKAPA MODERN DJURSJUKVÅRD. VÄLKOMMEN TILL OSS!

Evidensia växer. På västkusten är vi idag sju djurkliniker och två djursjukhus som tar emot 60 000 besök varje år. När patienterna blir allt fler, behöver vi nya medarbetare till våra enheter:

Djursjukhuset Norra Halland, Kungsbacka

Djursjukhuset Göteborg

Djurkliniken Åsa

Djurkliniken Kungsbacka

Djurkliniken Källered

Djurkliniken Frölunda

Djurkliniken Mölndal

Djurkliniken Göteborg City

Djurkliniken Kungälv

ÄR DU VÅR NYA KOLLEGA?

Veterinärgruppen behöver utökas med såväl specialistveterinär som nyutexaminerad veterinär. Vi söker också dig som är leg. djursjukskötare, anestesikunskap är meriterande. Läs mer om oss på evidensia.se. För mer information och ansökan, kontakta

Sofia Svärdström, sofia.svardstrom@evidensia.se, 030-010 402

Anna Andersson, anna@andersson@evidensia.se, 031-214 040

Skicka din ansökan via mail senast 2014-04-30.

**EVIDENSIA
DJURSJUKVÅRD**

EVIDENSIA är Nordens kvalitetsledande kedja för djursjukvård. Vi erbjuder fler specialister och mer avancerad utrustning än andra. Vi bedriver också mer utbildning och klinisk forskning än andra. Hos oss får viktiga familjemedlemmar veterinärmedicinsk service i världsklass. Tillsammans erbjuder vi ett unikt samarbete kring varje djur. Vi vill se fler friska och lyckliga djur. Därför ska vi vara det allra bästa för djuren. Bara så kan man skapa morgondagens djursjukvård.

Receptionen är ditt ansikte utåt

Fråga: Jag är chef på en mellanstor klinik. Mina kunder undrar vad som egentligen händer bakom receptionen. De upplever att de tvingas vänta, trots att det finns en massa folk bakom disken. Hur kan jag effektivisera arbetet?

Svar: Om receptionen fungerar dåligt beror det oftast på att man inte har tänkt genom hur arbetet bakom disken ska utföras på ett effektivt sätt. Det kan till och med vara så att medarbetarna inte är helt klara över vilken funktion receptionen ska ha.

Receptionen är ett område där man ger kundservice, där väntrummet finns, där foder och andra produkter erbjuds till försäljning, och dit en stor del av den kundrelaterade administrationen är förlagd. Det är centrum av det spindelnät som är djursjukhuset. Den viktigaste funktionen för en reception är att skapa nöjda kunder. En nöjd kund är mycket värt. Han eller hon berättar om sin upplevelse för vänner och bekanta, de sprider budskapet via

sociala medier, och är en viktig källa till nya kunder till kliniken.

Personalen i receptionen skapar de första och sista intrycken i djurägarens upplevelse av besöket. Det första intrycket – en hjälpsam röst i telefonen, ett välkomnande leende, en villighet att hjälpa till – har en stark effekt på upplevelsen av den följande kundservice. Det sista intrycket – snabb hjälp med betalning eller försäkringsfrågor, bra råd om foder eller läkemedel, en vänlig attityd – avrundar kundens totala upplevelse. En välfungerande reception påverkar hela verksamheten.

Jobbet bakom receptionsdisken är komplext, ansträngande och ansvarsfullt. För att leverera bra kundservice krävs effektiva rutiner. Det kräver

Ställ dina frågor om ledarskap till Caroline Bäck. Mejla till: caroline@veterinarmagazinet.se.

också insikt från ledningen att de rutiner som styr receptionen måste ses som minst lika viktiga som den medicinska vården.

Så, om du har ett problem med din reception, titta först på hur du själv prioriterar receptionen – innan du pekar fingret mot din personal.

Caroline Jevring-Bäck
Leg vet MRCVS

**Nytt parvo-
rödsjuka vaccin**

ERYSENG[®]
PARVO

med unikt adjuvans* som innehåller
aluminiumhydroxid och ginsengextrakt

Laboratorios Hipra, S.A.
Avda. la Selva, 135
17170 Amer (Girona)
Spain

Tel (34) 972 43 06 60
Fax (34) 972 43 06 61
hipra@hipra.com
www.hipra.com

Eryseng Parvo är ett nytt centralt registrerat vaccin mot
rödsjuka och parvovirus infektion hos svin. Tillgängligt
i 50, 25 och 10 dos förpackningar.

* E. Rivera, A. Daggfeldt, S. Hu. Ginseng extract in aluminium hydroxide adjuvanted vaccines improves the antibody response of pigs to porcine parvovirus and Erysipelothrix rhusiopathiae. Vet. Immunol. Immunopathol. 91:19-27, 2003

ATC VET-KOD Q109AL01 RECEPTBELAGT GODKÄND SPC 2014-07-08

Marknadsförs av
Nordvacc AB
Box 112, 129 22 Hägersten
Tel. 08-449 46 50
Fax 08-449 46 56
vet@nordvacc.se
www.nordvacc.se

Försäkringsbolagen är våra kunder och inget annat!

Den sedan årtal gällande triangelmodellen som ger sken av att djursjukvården samarbetar med försäkringsbolagen i säljandet av tjänster till den tredje parten djurägarna, är vilseledande och grunden till de intressekonflikter vi i dag ser. Senast i form av det uppmärksammade utspelet från Folksam vd Jens Henriksson.

▲ Missförstå mig inte nu, utan tvivel anser jag att Jens Henrikssons utspel var onyanserat och rent av klantigt, men samtidigt ger jag honom rätt i hans grundläggande förhållningssätt till vår bransch. Hans bolag Folksam betalar tiotals miljoner till djursjukvårdsföretagen varje år och det förväntar sig att bli respekterat som en mycket viktig kund, säger Jens utan omskrivning. I alla andra branscher kräver en kund av den här storleken transparens i affären. Djursjukvårdsföretagen måste bli bättre på att deklarerat och motivera kostnaden för våra tjänster, annars kommer Folksam att bli en riktigt besvärlig kund! rasar Jens.

Genom att försäkringsbolagen har inpräntat i oss att vi samarbetar i säljandet av tjänster till djurägarna har det skapats en storebrorskultur, där försäkringsbolagen i kraft av sin storlek med jämna mellanrum tar djursjukvårdsföretagen i örat och artigt men bestämt talar om var skåpet ska stå. **Försäkringsbolagen har kunnat gå in i en fostrande roll** och dessutom lyckats få sig själva att framstå som den mest ansvarstagande parten.

Till exempel uttrycker både Agrias och Svelands vd:ar ofta sin oro över att djursjukvårdens prisbild gör det svårt för vanliga människor att ha djur eller ännu värre att ha råd att vårda ett sjukt djur och i stället kan tvingas avliva en kär familjemedlem. Ärligt talat, vem går inte i gång på den typen av argument? Särskilt när man i följande mening kopplar problemet till djursjukvårdsföretagens nya storägare? Nordic Capitals och EQT:s djursjukvårdsföretag liksom resten av branschen drar tveklöst det kortaste strået i djurägarnas och allmänhetens ögon.

Min slutsats är att djursjukvården har allt att vinna på att överge triangelmodellen. Vi debiterar försäkringsbolagen över en miljard kronor för levererade tjänster varje år vilket tveklöst gör dem till våra kunder.

Det unika för oss är att vi ju har ännu en kund vid dessa transaktioner, nämligen djurens ägare. Vi vet från vår undersökning bland Sveriges djurägare att det viktigaste för

dem vid valet av klinik är tillgänglighet, kompetens och bemötande och det är vi också bäst i världen på att leverera. Djursjukvårdsföretagens kundnöjdhetsmätningar

visar en generellt mycket hög kundnöjdhet. Reklamationer och ansvarsanmälningar är försvinnande få i våra verksamheter.

Den andra kunden, försäkringsbolaget, kommer in i transaktionen först vid betalningen. Det råder inget tvivel om att försäkringsbolagens enda fokus är tjänstens pris och att man i övrigt inte har några synpunkter på tjänstens innehåll. Kostnader är kopplade till diagnoskod i försäkringsvärlden, **en otit är en otit och en pyometra en pyometra** helt enkelt. Agria och Sveland uppmanar sina försäkringskunder att göra prisjämförelser kopplat till diagnos innan man tar sitt djur till veterinären.

Våra båda kunder utgör varsin intressepart. Den ena är personligt och emotionellt engagerad och nästan alltid nöjd eller mycket nöjd med tjänsten. Den andra har ingen personlig koppling, är helt fokuserad på pris och som regel missnöjd.

Vår största utmaning är att leva upp till båda kundernas förväntningar! Att den största kunden är så pass missnöjd att de väljer att rasa i dagspressen stärker inte vår sak.

▲ KOM MED, STÖD OSS!

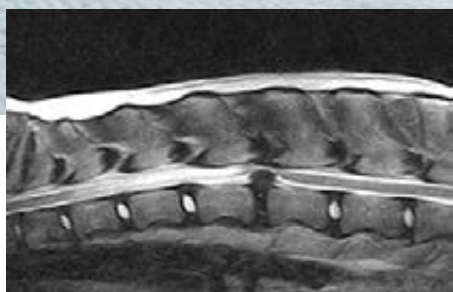
Är ditt företag med i Svensk Djursjukvård? Om inte, gå med och stöd vårt gemensamma och viktiga arbete med att främja djursjukvårdsföretagens långsiktiga utveckling! Kontakta generalsekreteraren för medlemsinformation!

▲ Kurser

24–26 april VeTA-dagarna i Karlstad. Branschkongress.

24 april Grundkurs i läkemedelshandling för smådjur eller häst

7–8 maj Röntgendiagnostik för smådjurspraktiker

TEXT: KERSTIN STÅLBRAND
FOTO: PRIVAT

Dygnet runt under årets alla dagar erbjuds hundar och katter med ryggskador kirurgisk hjälp på Evidensia Specialistdjursjukhuset Strömsholm, där man nyligen har öppnat Ryggcenter. Här räddas liv.

Allt bättre prognos för hundar med diskbråck

Strömsholm är ju känt som ryggsjukhus sedan tidigare, men nu har man grupperat om sina styrkor och tagit specialiseringen ett steg till.

– Vi tror att det kan rädda liv, säger överveterinär Susanne Åkerblom. En förlamad hund måste opereras, alternativet är att avliva den eftersom Jordbruksverket har bestämt att vi inte får sätta djur i rullstol i Sverige. Men i och med att vi som jobbar på Ryggcenter är de

som huvudsakligen ansvarar för ryggkirurgin, blir vi hela tiden bättre och bättre i vårt hantverk. Fler djur kan bli friska.

Det är viktigt att lyfta fram att prognosen för hundar och katter med ryggskador, som diskbråck, är god. De flesta som opereras blir återställda, påpekar Susanne Åkerblom. Men chansen att komma tillbaka till ett bra liv ökar om operationen görs inom 24 till 48 timmar efter att skadan har uppstått.

Patienterna på Ryggcenter är

till 95 procent hundar, resten är katter.

Hugo Schmökel, diplomate ECVS och specialist inom ryggkirurgi, leder arbetet på centret tillsammans med Susanne Åkerblom, som är steg 2-specialist inom kirurgi och har opererat ryggar på Strömsholms djursjukhus i 15 år. Ytterligare fyra veterinärer kan gå in och operera vid behov.

– En viktig del av arbetet är att vi har en helhetsbild över hela behandlingskedjan. Alla patienter

Susanne Åkerblom.

Hugo Schmökel.

slussas i första hand till Hugo eller mig och vi koncentrerar oss på dem från det de kommer in tills de går ut igen, berättar Susanne Åkerblom. Patienterna har samma veterinär hela tiden, vilket är en trygghet för ägarna och bra för patienterna. Målsättningen är att Hugo eller jag ska vara inblandade i *alla* ryggpatienter som kommer hit.

Ryggcenter har också, utöver kirurger och operationssköterskor, tillgång till Specialistdjursjukhusets hela arsenal när det gäller utrustning och personal inom bilddiagnostik, omvårdnad och rehabilitering. På rehabiliteringen finns fysioterapeuter, bassäng och vattentrask.

– Det är jätteviktigt med rehabilitering efter en ryggoperation, säger Susanne. Rehabiliteringen är lika viktig för ett bra resultat som själva operationen. Det gäller att djurägarna har det klart för sig före ingreppet.

Om ett djur ska komma tillbaka helt och fullt, krävs det sjukgymnastik minst två gånger per vecka i mellan två och sex månader. Det gäller att djurägarna är införstådda med det. Alla djurägare har inte råd att satsa på kirurgi och rehab, men många är beredda att satsa mycket. Susanne Åkerblom har varit med om att hundar flugits från Norrland eller kommit med helikopter och landat utanför sjukhuset.

Diskbräck är den vanligaste skadan på de djur som kommer till Ryggcenter. Det är också vanligt med påkörda djur och djur med medfödda fel.

Det finns många olika typer av diskbräck. Generellt har större hundar skadan i sista disken, så kallad DLSS, medan små hundar, som taxar, har problem mellan bröst- och ländrygg. Hos små hundar är det inte heller ovanligt med instabilitet mellan 1:a och 2:a halskotan, atlantoaxial instabilitet.

Det är en tydlig utveckling att djurägare frågar efter mer och mer sjukvård för sina djur. Man kan se Specialistdjursjukhuset Strömsholms satsning på Ryggcenter som ett svar på det önskemålet. Mycket av utvecklingen sker på specialistklinikerna. Just nu testar till exempel Susanne Åkerblom och hennes kolleger ett nytt implantat för instabilitet i nacken på stora hundar.

– Det växer ihop med ryggkotorna och det ser mycket lovande ut, säger hon.

Susanne Åkerblom tycker att hon har ett fantastiskt jobb.

– Det är så roligt att se hur bra djuren mår när de kommer på återbesök någon månad efter en operation. De kunde inte gå när de kom in första gången. När de kommer tillbaka är de hur glada som helst, rör sig glatt, viftar på svansen och visar inga tecken på smärta.

Eftersom Susanne själv är diskbräcksopererad, vet hon precis hur hennes patienter mår när hon

träffar dem första gången.

Mellan en tredjedel och hälften av Ryggcenters patienter kommer på remiss. Så en av de första åtgärderna man gjorde efter starten var att bjuda in remitterande veterinärer.

– Dels ville vi visa upp vad vi har att erbjuda. Dels är det roligare för de remitterande veterinärerna att skicka djur hit när de vet hur vården fungerar. Och så underlättar det ju för dem att ge bra information till djurägarna, säger Susanne Åkerblom. Det blev en lyckad träff. ■

Sorbact® nu även som Foam

Använd Sorbact vid alla typer av sår, för att rensa upp eller minska risken för infektion. Ingen risk för resistensutveckling eller negativa miljöeffekter. Sortimentet består nu av kompress, tamponad, rundtork, gelkompress, foam samt absorptions- och filmförband. Sorbact tillverkas i Askersund. För mer information: pharma@abigo.se

Hela sortimentet finns hos din grossist!

Beställ gärna ett prov maila: lana.wersen@abigo.se

ABIGO Medical AB • Tel: 031-748 49 50 • www.abigo.se

Emelie till Blå Stjärnans djurapotek

I januari började **Emelie Jarkvist** som apotekare på djurapoteket på Blå Stjärnans Djursjukhus i Göteborg. Apoteket ägs av Swevet.

– Jag är intresserad både av medicin och farmakologi, men också av människor och djur och i jobbet som apotekare på djursjukhuset möts dessa intressen på ett bra sätt, säger hon.

Emelie har en bakgrund inom läkemedelsindustrin och preklinisk forskning. Mellan 2001 och 2013 arbetade hon som senior research scientist på AstraZeneca. Förra året kompletterade hon sin tidigare utbildning med apotekarlegitimation.

– Jag trivs jättebra som apotekare på djurapoteket, säger hon.

Maria till Eken

Veterinär **Maria Tivemo Eftring** började arbeta på smådjurskliniken Ekens Djurklinik i Skövde i mars. Hon kommer att dela arbetstiden mellan kliniken i Skövde och filialen i Tidaholm. Tidigare jobbade hon på Djursjukhuset Jönköping.

Caroline Bäck till Lunds Universitet

Caroline Bäck, MRCVS, har haft egen verksamhet som konsult i hur man lyckas driva veterinär verksamhet. Hon är nu anställd på Lunds Universitet som chef för Enheten för biomedicinsk service. Caroline är brittiska och utbildad vid Royal Veterinary College i London.

Caroline svarar även på läsarfrågor om ledarskap i Veterinär-Magazinet.

Öjebyn förstärker med sjukgymnast

Jannice Lundström är nyanställd sjukgymnast på Evidensia Djurklinik i Öjebyn. Hon har precis flyttat tillbaka norrut efter att ha bott utanför Göteborg några år. Då arbetade hon som sjukgymnast på Blå Stjärnans Djursjukhus både i Borås och i Göteborg.

I grunden är Jannice utbildad sjukgymnast på humansidan, men har blivit godkänd av Jordbruks-

verket att arbeta med djur.

– Ursprungligen kommer jag från Skellefteå och eftersom jag är helt biten av fågeljakt, var steget att byta södra Sverige mot norra inte så svårt att ta. När man kommer upp på fjället i september och släpper hundarna, två pointer och två strävåriga vorstharrar, då förstår man vad livet faktiskt går ut på, säger hon.

Ulrika till Veterinärboden

Ulrika Hellström är klinikveterinär på AniCura Veterinärboden i Åkers Styckebruk sedan december. Hon kommer närmast från en tjänst på Evidensia Specialistdjursjukhuset Strömsholm, där hon varit i tre och ett halvt år.

– På en liten klinik, som Veterinärboden, är det andra utmaningar än på ett stort sjukhus. För mig är det stimulerande att komma närmare kunderna och kunna följa patienternas utveckling, säger hon.

Hon tycker mycket om katter och jobbar gärna med kattmedicin.

Ulrika är utbildad på Szent Istvan Veterinäruniversitet i Budapest och fick sin examen 2011. I hennes klass kom 6 av 60 studenter från Sverige.

Efter många år utomlands, både i Ungern, England och USA, tycker Ulrika det är skönt att jobba i sina gamla hemtrakter. Hon är uppväxt på en gård utanför Eskilstuna och både Strömsholm och Åkers Styckebruk känns hemma.

Tandvårdsspecialist till Varbergs Djurklinik

Anniko Nydal, leg veterinär sedan 2006, börjar arbeta på Varbergs Djurklinik i maj. Hon är speciellt inriktad mot tandvård.

Just nu håller Anniko på att avsluta sin specialistutbildning steg 1.

Närmast kommer hon från en tjänst på AniCura Västra Djursjukhuset i Göteborg, där hon jobbat sedan 2010. Innan dess arbetade hon på AniCura Läckby Djursjukhus i Kalmar i fyra år.

Ny utbildningsansvarig på Swevet

Ida Valentin, leg djursjukskötare och biomedicinsk analytiker, är ny utbildningsansvarig på Swevet med placering i Sjöbo. Jobbet innebär att hon ska koordinera utbildningar för veterinärer och djursjukskötare.

– Jag har jobbat inom djursjukvården sedan 1997, berättar Ida. Både på distrikt, djursjukhus och smådjursklinik. Men sedan jag utbildade mig till biomedicinsk analytiker, har jag mest arbetat med laboratoriearbete på klinik, senast på Öresunds Veterinärklinik i Malmö.

Falkenbergs Djurklinik får ny djursjukskötare

Pernilla Karlsson, leg djursjukskötare, börjar jobba på Falkenbergs Djurklinik i maj. Hon kommer närmast från Hallands Djursjukhus, där hon jobbat sedan 2000. Innan dess arbetade hon på Djursjukhuset Jönköping i tre år.

Ny labbingenjör på djursjukhuset i Malmö

Maria Gullberg började en anställning som laboratorieingenjör på Evidensia Djursjukhuset Malmö i februari.

– Jag brinner för laboratoriearbete och tycker det är extra roligt med virologi, säger hon.

Maria har en magisterexamen i biomedicin från Linnéuniversitetet i Kalmar och en doktorsexamen i biomedicinsk vetenskap från samma universitet. Hon har varit postdoc på

Lindholm i Danmark och jobbat med att ta fram vaccin mot mul- och klövsjuka för DTU, veterinäruniversitetet i Danmark, och konsult för ett Pharma- och MedTech-företag, också det i Danmark.

– Arbetet som konsult var lärorikt, men jag längtade tillbaka till laboratoriearbetet och nu är jag glad åt att få arbeta på Djursjukhuset i Malmö.

Välkommen till oss i Falun!

Vill du bli en del i
flocken?

Läs mer om oss på www.faludjursjukhus.se

Vi söker personer till följande tjänster:

En leg. Djursjukskötare som önskar ingå i vårt operationsteam. Arbetspass på andra avdelningar liksom helg och kvällsarbete kan förekomma.

En leg. Djursjukskötare med placering på samtliga avdelningar där kväll och helgarbete ingår. Erfarenhet sedan tidigare är ett plus men inget krav.

Vi erbjuder **tillsvidare tjänstgöring 100 % med 6 månaders provanställning. Rekrytering sker löpande.**

Veterinär vikariat perioden **maj-september** samt

TF -Veterinär vikariat för perioden **v 24 tom v 33-34.**

Tjänsterna omfattar alla avdelningar samt jourtjänstgöring. Kompetens inom både medicin och kirurgi är meriterande och vi ser helst att du självständigt kan hantera de vanligaste jourfallen.

Sista ansökningsdag 150415

Din ansökan och CV mailar du till: marika.ericson@faludjursjukhus.se

Kontakta oss gärna vid frågor.

Bemanningsansvarig Marika Ericson 070-746 3048

PA Marie Björn-Hansen 070-381 1807

Falu Djursjukhus står till tjänst med högkvalificerad medicinsk och kirurgisk djursjukvård i en trivsamt miljö med modern utrustning. Här finns bl a både akut- och intensivvård, specialiserat tandvårdsteam och dygnetruntbemannad stationärvård. Vi är remissinstans för hela Dalarna samt angränsande län. Tillsammans med våra filialer i Borlänge och Ludvika tar vi årligen emot cirka 27 000 patienter. Falu Djursjukhus är en del av djursjukvårdskoncernen AniCura där flera av Nordens främsta djursjukhus och kliniker ingår.

Ny Vettrisklinik i Halmstad

Vettris har öppnat sin elfte veterinärklinik, nu i Flygstaden i Halmstad. Den nya kliniken är bemannad med veterinär **Marie Hansson** och leg djursjukskötarna **Pernilla Frithiofsson** och **Patrik Andersson**.

Marie Hansson är specialist i hundens och kattens sjukdomar, har bred kompetens inom kirurgi och utför såväl avancerade medicinska behandlingar som tandbehandlingar. Närmast kommer hon från Hallands Djursjukhus i Slöinge. Innan dess arbetade hon på AniCura Kalmar Djursjukhus.

Pernilla Frithiofsson har stor kompetens inom röntgen, narkos, tandbehandlingar och smärtlindring. Hon kommer också från Hallands Djursjukhus, där hon arbetat i 15 år.

Även Patrik Andersson kommer från Hallands Djursjukhus. Tidigare jobbade han på Blå Stjärnans djursjukhus i Borås i 10 år. Han är duktig inom röntgen och narkos och har stort intresse för reptiler, fåglar och gnagare.

– Vår ambition är att skapa en personlig klinik med hög vårdkvalitet, bred veterinärmedicinsk kompetens och stor omsorg om djur och djurägare, säger klinikchef Marie Hansson.

Patrik Andersson, leg djursjukskötare, Marie Hansson, veterinär and Pernilla Frithiofsson, leg djursjukskötare.

– Alla Vettris kliniker är modernt utrustade och för att kunden ska få en helhet, satsar vi även på friskvård, medicinska foder och fodertillskott, säger **Monica Geneborg**, Vettris affärschef.

Vettris i Flygstaden har sina lokaler i Halmstads Djurcenter, som ägs av **Katarina** och **Tony Campbell**.

Johanna fick fast jobb

Veterinär **Johanna Appelgren** har blivit tillsvidareanställd på Evidensia Valla Djursjukhus i Linköping efter att ha varit vikarie där sedan 2012. Innan dess studerade hon.

Har du fått nytt jobb? Maila oss!

I varje nummer av VeterinärMagazinet berättar vi om personer i branschen som har bytt jobb. Hör gärna av dig till oss och berätta om din nya anställning eller ditt nya företag. Adressen är kerstin@stalbrand.se

Photizo® Professionell

Under de senaste 7 åren har vi introducerat varumärket PHOTIZO i EU, sålt produkterna och gett utbildning i att behandla med Photizo Professional. Med rätt behandlingsmetod är detta en kraftfull, smidig och snabb behandling, baserat på dokumenterade casestudier gjorda av veterinärer.

Unikt är möjligheten för drift av två kraftfulla prober samtidigt. En pennprob på hela 150mW samt en lite större rund prob på kraftfulla 1.200 mW ger snabba behandlingsresultat. Tillbehör är glasstav för behandling av näsborre, öga, öra och i munhåla samt en midjeväska då det krävs rörlighet under behandlingen.

En akutskada på hund med ett smärtsamt/svullet öga orsakat av bitsår från hund. PHOTIZObehandling gjordes en gång per dag i 3 minuter samt antibiotika och systemiska antiinflammatoriska läkemedel. Efter bara fem ljusterapisessioner hade svullnad, blödning och smärta avtagit helt.

WARP 10® – storsäljaren i Sverige!

WARP 10® – LED Ljusbehandling – Medicintekniskt instrument, FDA-godkänd och CE-märkt, har ett nästan ofattbart stort användningsområde; starta snabbläkning av muskelsmärter, inflammationer, senskador, sår, stimulerar igång kroppens cirkulation, smärtlindrar muskelinflammationer, både human/animalsektorn, sportsskador, smärtstillande mot slagskador/trauma, hjälper att snabbt minska svullnader, dränerar från slaggprodukter, sårsläkning, osv.

www.pharmalight.se
www.ceratex.se

Pharma
Light of Science
Light

Kicki: +46 (0)702 58 53 54, Marcus +46 (0)704 55 48 22
info@pharmalight.se • Följ oss på facebook!

SCANDI VET

Har Du inte vår nya katalog?
Kontakta oss så skickar vi

**Nu är Scandivet återförsäljare
för iM3 Dental Produkter**

Scandivet, Kvartergatan 6B, 749 40 Enköping
Tel. 0171 - 857 70 • Fax. 0171 - 857 79
www.scandivet.se • info@scandivet.se

Kan man journalföra, debitera och
sätta diagnos på under 30 sekunder?

Söker du en programvara som kan mycket men kostar mindre?

Vill du slippa server, säkerhetskopiering och krångliga uppdateringar?

Önskar du kunnig och tillgänglig support?

Animana är toppmodernt och prisvärt -
välkommen att kontakta oss!

VeterinärMagazinet når 5 100 veterinärer, djursjukvårdare och andra som är verksamma inom djursjukvården.

Utgivning 2015:

Nr 3: 22 maj, materialdag 20 april
Nr 4: 28 augusti, materialdag 26 juni
Nr 5: 16 oktober, materialdag 21 september
Nr 6: 4 december, materialdag 9 november

Boka annons i tidningen, på webben eller i nyhetsbrevet hos Mediakraft AB, Carl Larsson 08-23 45 35 070-147 50 29, carl.larsson@mediakraft.se

Besök oss på www.veterinarmagazinet.se, en självklar mötesplats för djursjukvården med 10 000 sidvisningar varje månad.

Läs nyhetsbrevet! Abonnera gratis på vårt nyhetsbrev, som kommer varannan vecka

– eller oftare när det händer något riktigt stort.

Beställ tidning och ändra adress på www.veterinarmagazinet.se. Mejla till info@veterinarmagazinet.se, eller ring 070-679 59 91.

Har du synpunkter, tips och idéer?

Du är välkommen att mejla till chefredaktören på ingrid.kindahl@veterinarmagazinet.se

**Nästa nummer utkommer den 22 maj.
Materialdag för annonser är den 20 april.**

VeterinärMagazinet

VETERINÄRMAGAZINET

Box 1191, 111 91 Stockholm
VeterinärMagazinet ges ut av Editor Media AB
Tryckupplaga 5 200 ex
www.veterinarmagazinet.se

CHEFREDAKTÖR

ANSVARIG UTGIVARE

Ingrid Kindahl, 070-530 58 64
ingrid.kindahl@veterinarmagazinet.se

REDAKTIONSCHEF

Annika Rosell, 070-679 59 91
annika.rosell@veterinarmagazinet.se

MARKNADSCHEF

Mikaela Wollin, 073-684 46 86
mikaela.wollin@veterinarmagazinet.se

FORMGIVNING

Silver Vaher/Menu Content Agency
www.menuee.com

ANNONSER, MEDIAKRAFT AB

Carl Larsson, 08-23 45 35
070-147 50 29
Robert Wallner, 08-23 45 32
0709-92 53 43

TRYCK

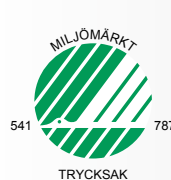
Kroonpress Ltd, Tartu, Estland

KORREKTUR

Michelle Bergman

BESTÄLLA | ADRESSÄNDRA

Tel 070-679 59 91
info@veterinarmagazinet.se

MPHI VET MLS LASER

**FÖR
DEMOBESÖK**

RING Mats
070-3381888
www.optilaser.se

UNIK
LASERTEKNIK
två våglängder i
samma penna

LASERKURS HÄST

6-8 MAJ TÄBY RYTTARCENTRUM

FÄRDIGA PROGRAM HÄST

- * Smärta akut
- * Smärta kronisk
- * Strålbenshätta
- * Stukning /sträckning
- * Tendinit
- * Ryggsmärta
- * Subluxation
- * Ödem
- * Sår
- * Artrit
- * Artros
- * Subluxation
- * Bursit / Synovit
- * Epifysit
- * Fång
- * Fraktur
- * Muskelspänning
- * Triggerpunkter

- Teori & Praktik Laserbehandling i 3 dagar
- Kursledare Line Østerhagen med 15 års erfarenhet
- Kursmaterial på 40 sidor med detaljerad
- PRIS 4 800 kr + moms. 50% rabatt vid köp av laser
- För mer information besök www.optilaser.se

OPTILASER.SE

Vi gör våra medlemmar till bättre veterinärer

VetFamily är ett unikt samarbete mellan fristående djursjukhus och djurkliniker. Genom att samverka får medlemmarna i VetFamily tillgång till lägre inköpspriser och bättre villkor på foder, läkemedel, veterinärmedicinska förbrukningsvaror, labtjänster med mera.

Medlemskapet innebär också att VetFamily kan underlätta administration, erbjuda affärsstöd och stödja utveckling genom utbildning och kunskapsöverföring. På så sätt kan VetFamilys medlemmar frigöra tid för att ge bästa möjliga vård till patienter samt fokusera på att ytterligare utveckla kvalitet och kompetens.

Sedan lanseringen i slutet av maj har redan många djurkliniker i hela landet anslutit sig och får nu del av VetFamilys många förmåner.

Kontakta oss för mer information om samarbetet.

Christian Hedborg: 0708-30 57 20 - christian.hedborg@vetfamily.se

Tobias Olsson: 0709-15 43 14 - tobias.olsson@vetfamily.se

www.vetfamily.se

IDEXX
LABORATORIES

This is the **One**

Var med på vårt seminarium
“**Laboratoriediagnostik för
Smådjursveterinärer**”
Måndagen den 13:e april
(9:30 till 17:00) på Evidensia
Specialistdjursjukhuset
Strömsholm
Kontakta
ContactMarketing@idexx.com
för mer information

IDEXX Catalyst One™

The One **that delivers complete diagnostic chemistry information in minutes**
The One **that lets you practice better medicine**
The One **that is accurate and reliable**
The One **that is easy to use**
The One **that offers reference-lab quality for in-clinic use**

The IDEXX Catalyst One™ analyser offers veterinary professionals fast and accurate on-site laboratory-quality chemistry – allowing clinics to run more efficiently and offer better care.

More information? Call 00800 1234 3399 or visit www.idexx.com
Watch the video and see how it works!